LIETUVIŲ DIENOS

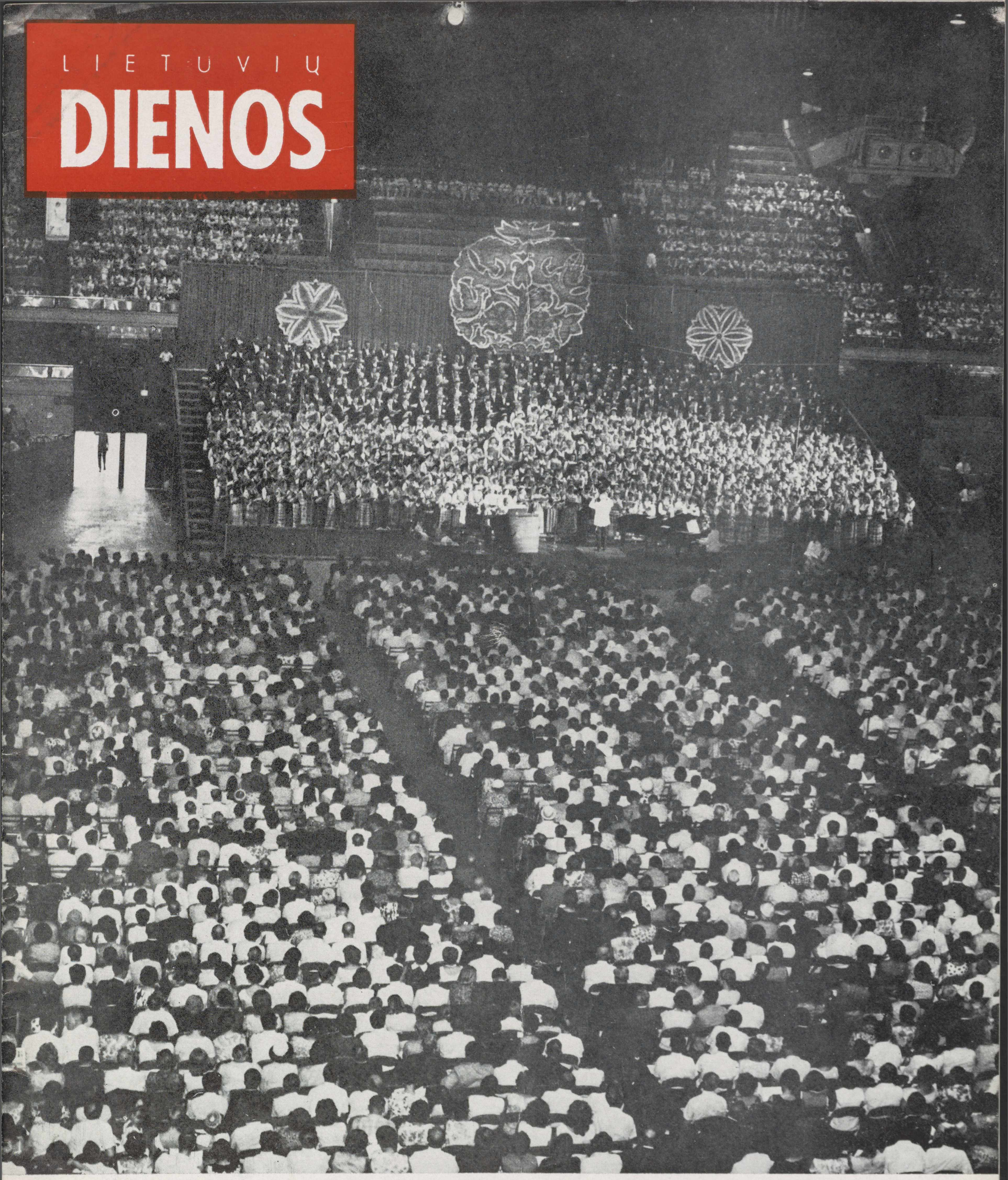

III-JI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

1966 M. RUGSĖJO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER, 1966

Vyriausias Redaktorius / **Editor-in-Chief**
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius /Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois; Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Urban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto, Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Boston, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland, Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N H. — K. Daugėla; Hollywood, Cali. — P. Jasiukonis; Omaha, Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys; Washington, D.C. —Photo Alda, P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton, Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without seperate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. **Single copy 65¢.**

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood, California 90029 • Telefonas: 664-2910

Nr. 7 (166), XVII metai
RUGSĖJIS, 1966 METAI

Vol. XVII, No. 7 (166)
SEPTEMBER, 1966

TURINYS / CONTENTS

Kol dar nevėlu. Vedamasis. 3
Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas 4
A. Gulbinsko, V. Juknevičiaus, G. Naujokaičio foto reportažas. .....
K. Grigaitytė, **Paguoda,** noveletė. 8
V. Mykolaitis-Putinas, **Nenorių išnykti.** Eilėraščių pluoštas iš rinkinio "Langas" 9
Trečioji JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventė. J. žilevičius. 10
Foto nutraukos V. Juknevičiaus ir L Kančausko. .....
J. Gliauda, **Vejamas spalvų egzotikos.** Apiedail. Petro Luko kūrybą. 16
Pr. Alšėnas, Gerojo **Ganytojo stovykla Toronte.** Iliustruota. 17
J. T-nis, **Birutės Valterienės dainų plokštelė.** 18
Knygos ir autoriai. 19
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika 20-21
Žmonės, datos ir darbai. Smulkioji kronika..... 22

ENGLISH SECTION

Captive nations Week (E.) 23
Lithuanian World Youth Congress. 24
LITHUANIANS MAKE NEWS. 25
Lithuanians in the American Press. 26
Lithuanian History in Stamps, Part LXXXIX by A. Bernotas. 26

COVERS / VIRŠELIAI

Front Cover / Pirmasis

III-ji JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventė įvyko liepos 3 d. Chicagoje International Amphitheatre. Jos programa atliko 26 chorai su apie 1000 dainininkų; be to, dainavo vaikų choras apie 800 dainininkų, pritariant kanklių orkestrui. Mišriam ir vaikų chorams dirigavo 6 dirigentai. Buvo atlikta lietuvių kompozitorių originalių ir liaudies dainų. Didžiausį pasisekimą turėjo specialiai šiai šventei parašyta Br. Budriūno kantata "Tėviškės namai". Į šventę atsilankė apie 10,000 žmonių iš Chicagos ir iš kitų liet. kolonijų. (žiūr. 10 — 15 psl.).

The third American and Canadian Lithuanian Song Festival took place on July 3rd at Chicago's International Amphitheatre. The program was performed by 26 choirs, consisting of about 1000 singers. As an added attraction, a children's choir of about 800 singers sang six songs accompanied by an orchestra, consisting of the Lithuanian instruments — "Kanklės". Six conductors directed the mixed and childrens choirs. Folk songs and songs by Lith. composers were sung at the festival. The musical cantata "Homeland", especially composed for this song festival by comp. B. Budsriūnas was accepted most enthusiastically. An audience of 10,000 Lithuanians from Chicago and other cities filled the amphitheatre.

Photo by L. Kančauskas

Back Cover / Antrasis

The first page of the "Seasons" (Metai), the famous Lithuanian epic by K. Donelaitis being recently published by the Lithuanian Days Publishers.

This Lithuanian classic has been rendered into English verse by Nadas Rastenis, known for other translations of the Lithuanian poetry. The editing and foreword is by Dr. Elena Tumas, Professor of English and Comparative Literature at California State College at Fullerton.

The book is adorned with beautiful and vivid woodcuts by V. K. Jonynas from the 1st illustrated Lithuanian edition of the "Seasons".

Order now. The subscription accepted at the LITHUANIAN DAYS, PUBLISHERS, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles ,Calif. 90029.

Price $3.00, pre-edition price $2.00.

Titulinis K. Donelaičio "Metų" vertimo angliškai lapas. Knyga jau spausdinama; ji turės per 100 psl., bus iliustruota V. K. Jonyno medžio raižiniais, paimtais iš I-mosios laidos.

Į anglų kalbą išvertė N. Rastenis, redagavo ir įvado žodį parašė dr. E. Tumienė, Fullertono kolegijos profesorė.

Knygą galima užsisakyti iš anksto LD leidykloj. Kaina $3.00, užsisakant prieš atspausdinimą — $2.00.

Jaunimo Konvreso delegacija liepos 21 d. lankėsi Valstybės Departamente Washingtone, kur Prezidento vardu atstovus priėmė Walter J. Stoessel, Jr. Acting Assistant Secretary of State for European Affairs. Jaunimo atstovai pokalbyje su sekretorium iškėlė lietuvių jaunimo rūpestį Lietuvos laisvinimo reikalu ir įteikė Jaunimo Konbreso rezoliusijas. Valstybės sekretoriaus padėjėjas prižadėjo šias rezoliulijas perduoti Valstybės Prezidentui ir Valstybės sekretoriui.

Delegacija pas Walter J. Stoessel, Jr., Acting Assistant Secretary of State for European Affairs. Iš kairės: dr. A. Sužiedėlis, T. Gintautas Sabataitis, SJ, Alton L. Jenkens, Baltijos skyriaus direktorius, Nastutė Umbrazaitė, W. J. Stoessel, V. Sidzikauskas, Vliko ir Pavergtų Europos Tautų pirmininkas, Elenutė Jurgėlaitė, Algis Zaparackas, Jaunimo Kongreso pirmininkas ir arch. Arvydas Barzdukas.

Foto Marie & Tamas de Kun

Delegates of the Lithuanian Youth Congress during their visit to the State Department in Washington.

Kol dar nevėlu...

Jau įėjo į tradiciją rengti Kanados Lietuvių Dienas,, Australijos Meno Dienas, rengiamas IV-tas Pietų Amerikos lietuvių kongresas. Padedama daug pastangų, išeikvojama daug energijos, žmonės į tuos parengimus kviečiami plaukia būriais, bet vis mažesniais, matyti jau nuobodulio ir apatijos. Kas kaltas? Visus ima gąsdinti trafaretas, vis sunkiau darosi su programų sudarymu. Savos jėgos išsieikvoja, nusibosta, nebėra impulso.

Kol dar nevėlu, reiktų pagalvoti ir apie tokių dienų bei kongresų programos, ypač meninės, praturtinimą. Savos jėgos yra geras dalykas, reikia duoti joms pasireikšti, bet ir kongresų koncertų lygis ir garsas žymiai daugiau pakiltų, jei į programą būtų įtraukiama bent po porą gerųjų JAV lietuvių solistų. Jeigu jau neįmanoma pasikviesti didžiųjų ansamblių, kurie savo laiku kėlė tokį entuziazmą Vokietijoje (o taip pat ir JAV-e), tai atskiri solistai nesudarytų nenugalimų sunkumų, o Australijai, pavyzdžiui, nė finansinių kliūčių.

Kilus lėšų klausimui (gastrolėms į P. Ameriką), jį irgi būtų galima išspręsti bendruomenine plotme — menininkams, kaip lietuvybės ambasadoriams, tokių kelionių išlaidas turėtų padengti bendruomeniniai JAV-bių fondai. Vietoje barstęs po keletą šimtų ne pirmo reikalo pašalpoms, Lietuvių Fondas iš savo pelno galėtų skirti menininkų kelionėms į kitus kraštus apmokėti. Nebelaukime, kad viena ar kita kolonija už JAV-bių sienų savo iniciatyva ir savo asmeniškomis lėšomis kviestųsi dainininkus, rašytojus, teatralus, dailininkus. Vienas kitas solistų jau buvo pakviesti, rengėjai susilaukė finansinių nuostolių. o rašytojai, dailininkai — tarytum visai nebeegzistuotų mūsų visuomenėje kaip lietuviškos kultūros kūrėjai ir reprezentantai: pirmi yra beveik visai išjungiami iš lietuviškųjų manifestacijų programų, antrieji paliekami jų pačių bizniui.

Lietuviškojo žodžio kūrėjų nustumimas į paskutiniąsias eiles, nesidžiaukime, labai ne už ilgo atsilieps, ir tai atsilieps labai karčiai. Tat kol dar nevėlu, ši programų reforma ne tik "svarstytina", kaip mes dažnai mėgstame pasakyti, bet ir vykdytina. Lietuviai esame tos kultūros žmonės, kuriems kūrybinis meninis žodis yra viena iš įtaigiausių priemonių "griauti bastilijas", naudotas visų okupacijų metais ir kovų dienomis. Neužmirškime, kad karo stovyje esame ir dabar, tik pažvelkime į dabar išnaudojamą prievartaujamą rašytojo žodį okupuotoj Lietuvoj. Latvių vienas kitas rašytojas su menine žodžio misija (Andrejs Eglitis) keliauja iš krašto į kraštą, kur tik yra didesnis būrys tautiečių Jų teatralų grupės, paruošę veikalą, lanko kelias dešimtis vietovių, kodėl mes, lietuviai, žymiai gausesni skaičiumi, negalime to padaryti? Žinoma, kad galėtume, bet kažko trūksta, kas tą reikalą keltų ir juo rūpintųsi. Kilnojamą iš krašto į kraštą dailininkų parodą taip pat jau laikas suorganizuoti. Ją sudaryti būtų galima ne tik iš turimų Čiurlionio galerijoje kūrinių, bet ir iš naujų, tam reikalui sukomplektuotų darbų. Jei to nepadarysime, padarys okupuotos Lietuvos kvislingai, kurie tik ir laukia porgos įsiskverbti į laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime susdariusį kultūrinį vakuumą.

"Visuomenės dėmesys atkreiptas į mus", — kalbėjo Algis Zaparackas (dešinė), pradėdamas P. Lietuvių jaunimo kongresą, o jųdviejų su PLB pirm. J. Bačiūnu, atrodo, dėmesys atkreiptas į fotografą, kad sudarytų gerus rėmus kongreso išrinktai "Miss Lithuania" — Giedrei Galinytei iš Bostono. Foto V. Juknevičius

Algis Zaparackas, Miss Lithuania Giedrė Galinytė, and J. Bachunas at the Lithuanian Youth Congress.

PASAULO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Viltys — darbai — džiaugsmai — abejonės

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, vykęs birželio 30 — liepos 3 dienomis, turėjęs plačią programą, daugybę simpoziumų, eilę įvykių, — kaip parodos*), nauja opera, šiandieną jau praeityje, o mūsų periodika antras mėnuo tebemirga aprašymais, įspūdžiais, kritikomis, diskusijomis, kartais pereinančiomis į asmeniškus apsišaudymus. Gal tai ir normalu. Jaunimo kongresas — pirmas toks stambus įvykis. Jis parodė, kad lietuviškasis pasaulis yra pilnas naujų, ateinančių jėgų, ir kad, pasitraukiant vyresniesiems, kurie turėjo asmeniškus ryšius ir buvo lyg gyva grandis, laikas tą grandį papildyti naujais, ne iš šalies pridėtais, bet organiškais sąnariais, kad reikia užmegsti asmeniniai kontaktai, idant nesusidarytų spragos vėliau lietuviui su lietuviu dėl atstumų ir dėl skirtingų gyvenimo sąlygų nebesusikalbėti.

Šiandieną jaunimo kalba, nors jo atstovai buvo atvykę iš 17 kraštų, buvo neabejotinai viena — lietuvių kalba ir mintis — nedalomai viena — lietuvybės ir Lietuvos laisvės mintis.

Prieš kongreso programą Chicagoje birželio 19—25 dienomis Dainavoje buvo surengta vadinama "jaunimo vadovų stovykla". Joje atstovauta 11 kraštų su 102 atstovų (Savaitės bėgyje skaičiai keitėsi ir dar padidėjo). Gerai supla-

Toliau — sekančiam puslapy

(* Dailininkų darbų, V. Valaičio foto, architektūros, sporto, spaudos ir numizmatikos-filatelijos parodos.

Jaunimas maldauja

Kun. Vingaudo Vokietaičio, Vokietijos Jaunimo Metų komiteto pirm., malda, kalbėta atidarant Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą:

Visagalis Pasaulio Valdove,
iš visų žemės kraštų susirinkę lietuvių tautos sūnūs ir dukterys, pradėdami šį viso pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, atveriame Tau savo jaunų širdžių padėką ir sielvartą, prašymą ir ryžtą.

Pirmiausia dėkojame Tau, kad savo Apvaizdoj skyrei mus būti lietuvių tautos vaikais. Nelaikom savęs vertesniais už kitus žmones, tačiau šios Tavo dovanos nenorim keisti į jokią kitą.

Dėkojame, kad esame jauni ir mūsų rankose dar yra neaprėpiamos galimybės.

Dėkojame taip pat už tai, kad esame laisvi, — gyventi, kurti ir Tave garbinti.

Dėkojame už tai, kad galėjome susirinkti čia, šioje laisvoje ir svetingoje šalyje.

Mums, Viešpatie, tačiau yra skaudu, kad viso pasaulio lietuvių jaunimas negali susirinkti savo tėvynėje, nes ji sukaustyta nelaisvės grandinėmis.

Suvažiavome čia iš visur, tik iš tėvynės jaunimas negali laisvai atvykti. O mes skausmingu ilgesiu veržiamės būti drauge su jais, mūsų jaunaisiais broliais ir sesėmis tėvynėje, kurių širdys dega ta pačia meile Lietuvai.

Mes garbinam Tave, o ten iš jaunų protų ir širdžių yra prievarta raunamas Tavo vardas ir sėjama panieka bei neapykanta Tau.

Mūsų širdžių prašymas yra didelis ir šakotas.

Mes prašome, kad tėvynėje Lietuvoje leistum vėl sušvisti laisvės saulei.

Mes prašome, kad surinktum vaikus iš tolių ir grąžintum į žemę senolių visame pasaulyje išblaškytus lietuvius.

Mes prašome, kad gausiai išlietasis lietuvių jaunimo kraujas gimtojoje žemėje ir ištrėmime taptų tautos atgimimo ir išlaisvinimo sėkla.

Mes prašome šviesos visiems lietuvių jaunimo auklėtojams, kad jie savo gyvenimu rodytų Lietuvą gražią ir skaisčią tai kartai, kuri jos niekada nėra mačiusi.

Mes prašome noro būti lietuviais ir uolios ištvermės, ginant švenčiausias tautos teises.

Mes prašome šviesos teisingai suprasti savo atsakomybę Lietuvai ir jėgų įvykdyti tuos uždavinius, kurie mums skirti.

Mūsų ryžtas yra nuoširdus. ..Dvidešimt penkerius metus besitęsias lietuvių tautos pasipriešinimas turi tapti mūsų gyvenimo neatskiriama dalimi.

Mes ryžtamės savo gyvenimu liudyti lietuvių tautos pašaukimo kilnumą.

Mes ryžtamės būti ištikimi Lietuvos laisvės siekiui. Mes ryžtamės kovoti, kad Skausmingojo Rūpintojėlio šalyje vėl laisvai galėtų skambėti giesmė Dievui.

Mes ryžtamės patys, nepaisydami jokių vilionių, išlikti ištikimais Lietuvai iki paskutinio savo atodūsio.

Mes ryžtamės rūpntis, kad visi lietuvių kilmės jaunuoliai susižavėtų Lietuva ir pažadėtų jai ištikimybę.

Globok, Visagali Tautų Globėjau, šį, iš viso pasaulio lietuvių jaunimo suvažiavimą, laimink čia susirinkusiuosius, suteik gausių malonių visiems, leisk, kad jaunų širdžių liepsna neliktų tik blykstelėjimu, o įsidegtų galinga ir pastovia tėvynės ir tautos meilės ugnimi. Amen.

nuotoj ir stipriai vadovaujamoj programoj (kun. A. Saulaits, sesuo Paulė) buvo duotas ciklas paskaitų bei referatų, kurie būreliais pasiskirsčius buvo aptariami, išdiskutuojami ir daromos išvados. Stovyklos gyvenimas buvo praturtintas pora literatūros vakarų (mūsų žinomų rašytojų ir paties jaunimo), paįvairintas grupių pasirodymais, laikraštėliu ir kt. Stovykloje dalyvavusio jauno Australijos lietuvių intelektualo žodžiais, "stovykla darė gerą įspūdį. Suvažiavę dalyviai turėjo progos pamatyti, kaip lietuvybė yra išsaugoma kituose kraštuose ir todėl susidaryti reališkesnį vaizdą tautinio išlikimo klausimu. Bet, svarbiausia, dalyvavimas grupėj, kurioje vienas kitą papildė, stebino savais gabumais ir nuolat uždegdavo ar tai kūrybine ar tai intelektualine liepsnele, tapo aštriu akstinu ateities veiklos sugyvenimui. Šia prasme stovyklą galima vertinti tik teigiamai. (V. Doniela, M. Pastogė, liepos 25).

Apie stovykla spaudoje pasirodė nemažai dalyvių įspūdžių, kurie visi šilti ir džiaugsmingi.

Pats kongresas prasidėjo bižrelio 30 d. 8 val. vakaro su dr. H. Nagio paskaita "Jaunimo reikšmė tautoje ir išeivijoje". Kalba ugninga, pagrįsta jausmu ir poezija, ne akademiniu protavimu ar šaltais išvedžiojimais. Neretai ji pertraukta dalyvių plojimais.

Tą patį vakarą pravesti "Miss Lithuania" rinkimai, o po to vyko susipažinimo vakaras su šokiais.

Sekanti, liepos 1, diena buvo kimšte prikimšta pranešimų ir simpoziumų, kurių popietinėj sesijoj tuo pat metu buvo netoli dešimties.

Rytą pravesti pranešimai iš kitų kraštų davė bendrą lietuvių jaunimo vaizdą Po JAV didžiausių lietuvybės salų — Australijos ir Kanados jaunimo gyvenimas ir veikimas turi beveik tas pačias formas, tik mažesniu mastu. Beveik tos pačios ir neigiamybės (linkimas į svetimą kalbą ir pn). Pietų Amerikos jaunimas, daugiausia jau tuose kraštuose gimęs, stipriau reiškiasi choruose ir tautinių šokių grupėse. Jis dažnai jaučiasi vienišas, laukia paramos iš šiaurinės Amerikos jaunimo, labai atviras lietuvybei, labai reikalingas lietuviškųjų priemonių, kaip spauda, knygos. Yra kraštų, kaip Šveicarija, kur esą tik pora jaunuolių ir apie jokią veiklą nėra ko kalbėti; bet liet. tautinių šokių grupė ir ten yra, nors ją sudaro daugiausia šveicarai...

Po pranešimų vykęs pokalbis tema "kaip mes keičiamės svetimoje aplinkoje". Čia nagrinėtos trys anketinės studijos iš jaunimo pasisakymų įvairiais klausimais nuo mokslo šakos pasirinkimo iki politikos ir grįžimo nepriklausomon Lietuvon (1957, 1960 ir 1966). Tema reikalinga platesnių ir ilgesnių diskusijų, nes čia negana konstatuoti faktą, o reikia rasti priemones neleisti riedėti pakalnėn, nulietuvėjmui sulėtinti, visą eigą pasukti daugiau pozityvia linkme.

Popiet svarbesni ir gausesni dalyviais simpoziumai buvo šiomis temomis: jaunimas, organi-

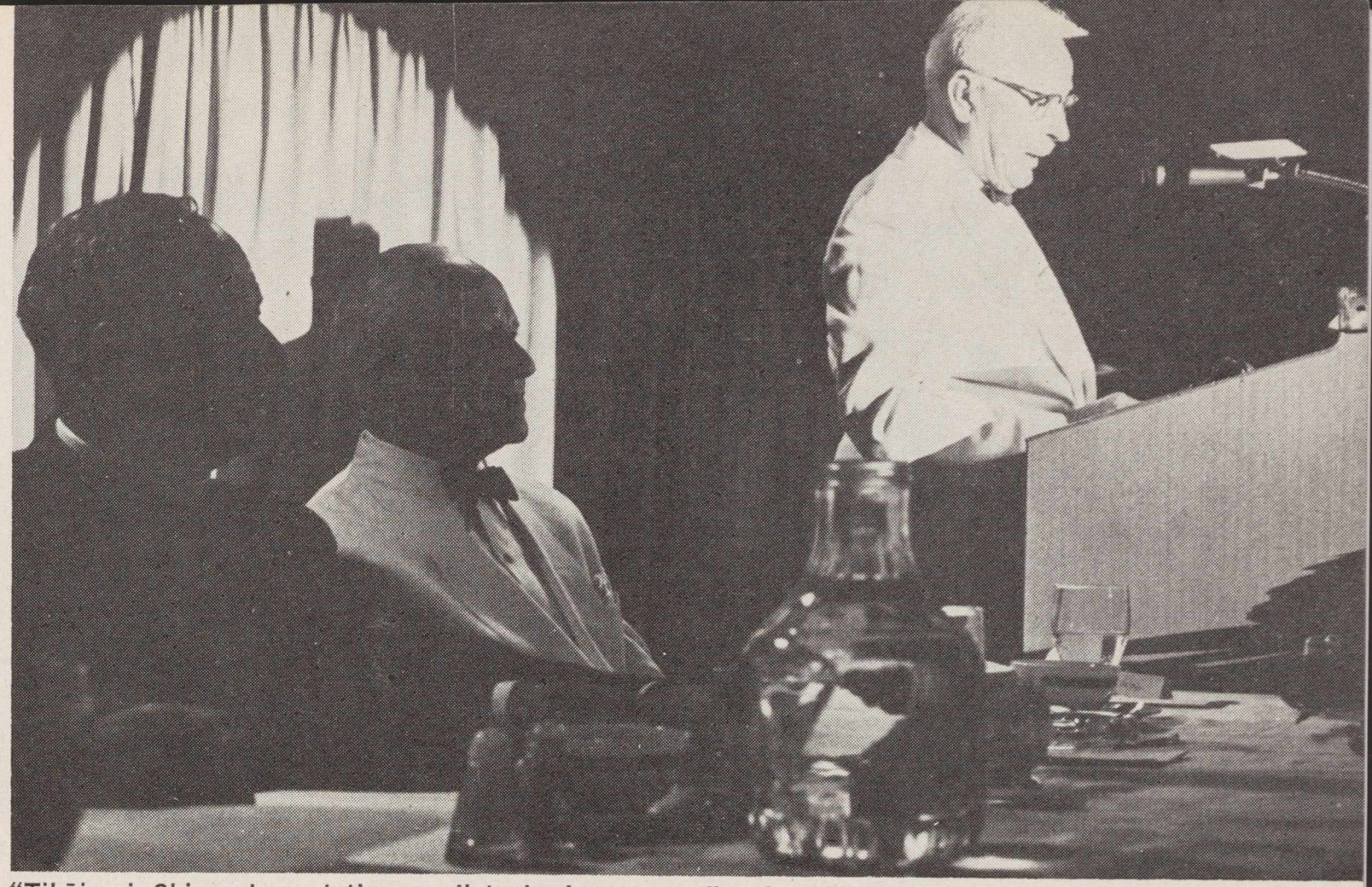

"Tikėjausi Chicagoje matyti gyvą lietuvių jaunimą iš visų kraštų. Mano troškimas išsipildė... P. L. jaunimo kongresas tai karšta lietuvybės ugnis, kurią jaunimas su savimi išsiveš į namus po platųjį pasaulį, kad ten savo tautiečiuose sustiprintų tikėjimą savo tauta, savo bendruomene..."— J. Bačiūnas kongreso baigimo bankete.. Kairėje: garbės stalo svečiai vysk. V. Brizgys ir Lietuvos Atstovas J. Kajeckas.

Mr. J. Bachunas at the banquet, terminating the Lithuanian Youth Congress.

Foto A. Gulbinskas

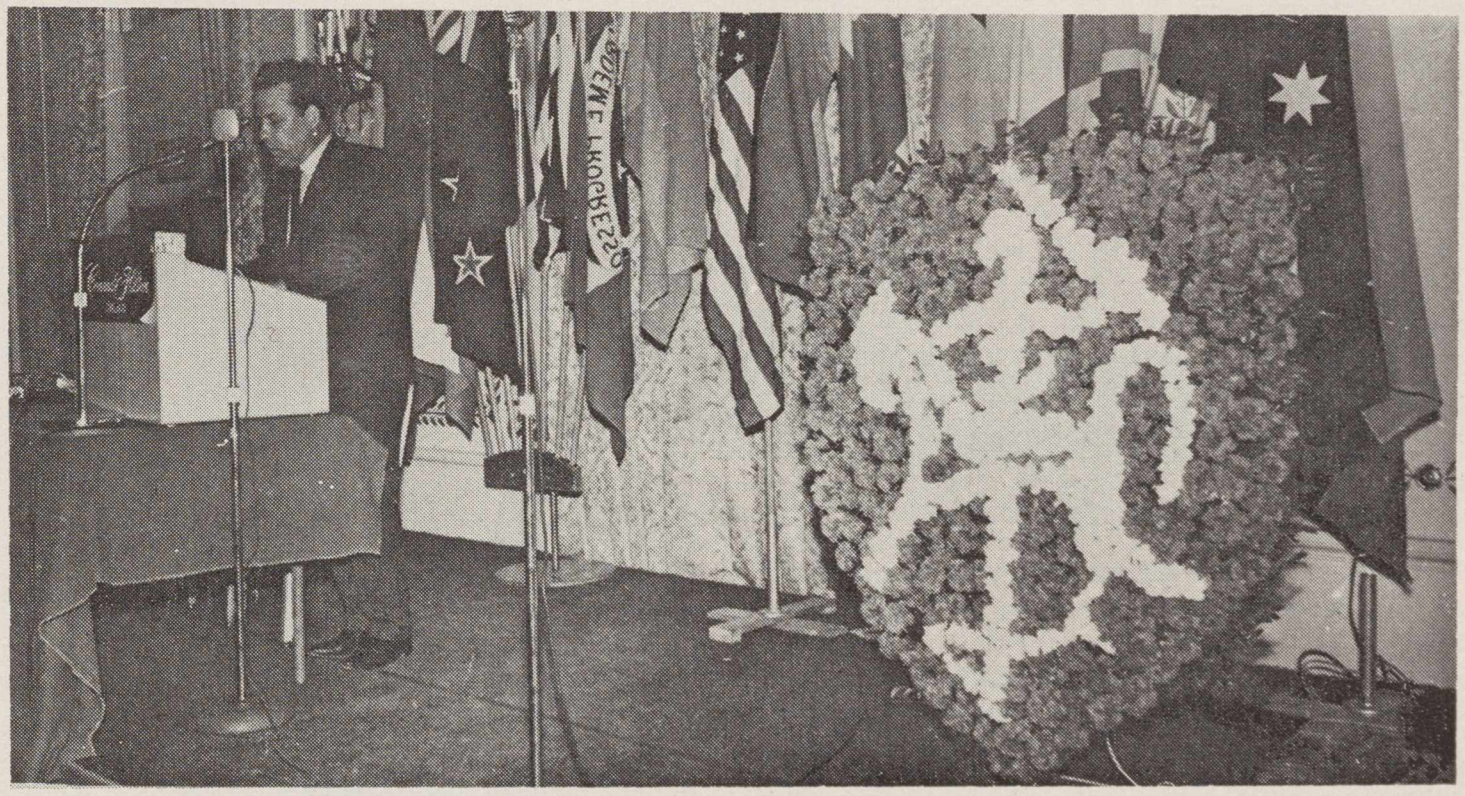

"Visos pasaulio tvirtovės buvo puolamos jaunimo, visų tironų kartuvės—verčiamos jaunimo". Poetas H. Nagys skaito atidaromąją PLJ kongreso kalbą "Jaunimo reikšmė tautoje ir išeivijoje".

Foto A. Gulbinskas.

Poet H. Nagys, speaking at the opening meeting of the congress.

Teisėjų komisija turėjo daug darbo, kol iš 16 gražių lietuvaičių išskyrė 5 kandidates — Zuzaną Valatkaitę iš Argentinos, Nijolę Grybauskaitę iš Clevelando, Laimą Čepaitytę iš Chicagos, Gemą Kreivėnaitę iš Philadelphijos ir Giedrę Galinytę iš Bostono; galiausiai šiai atiteko "Miss Lithuania" titulas ir gintaro vainikas.

Finalists for the "Miss Lithuania" title.

Foto A. Gulbinskas

Pasaulio Lietuvių Jaunimo stovykla Dainavoje birželio 26 d., sekmadienį, atidaryta iškilmingomis pamaldomis, kurias laikė vysk P. Brazys, asistuojamas 5 kunigų.

Stovykloje dalyvavo apie 150 atstovų iš 17 kraštų; viso su svečiais iš JAV ir Kanados buvo apie 500 jaunimo.

Holy Mass at the Lith. Youth Camp in Dainava, Michigan.

Foto G. Naujokaitis

---

zacijos ir visuomenė, laisvinimo darbas ir jaunoji karta; krikščionybė ir šių laikų jaunimo ieškojimai; komunizmo metodika; Lietuviškasis švietimas jaunosios kartos akimis; American Lithuanians in USA (anglų kalba, pravestas Vyčių) ir kt.

Liepos 2 diena pradėta išsamia, gerai paruošta, ir protingais teigimais S. Lozoraičio Jr. paskaita "Žvilgsnis į pavergtą Lietuvą". Tos dienos simpoziumų temos: Lietuvos ir Rytų Europos padėtis ; Tautinis pasireiškimas krašte; Tautinė ištikimybė svetur. Paskaitą "Bendruomenė išeivijoje" skaitė V. Trumpa, o baigiamajame posėdy "Lietuvių jaunimas pasaulio idėjų plotmėje" tema kalbėjo dr. A. Sužiedėlis. Nutrūkusį ryšį su žeme jis skelbė reikalinga atnaujinti ryšių žmogaus su žmogum.

"...Akademinė kongreso dalis baigta, — rašo viena dalyvė iš Australijos lietuvių grupės. — Ir vėl teko skubėti namo, kad vos spėjus apsisukti spėtum žmogus grįžti į Hilton viešbutį kongreso banketui - baliui. Būtų gal geriau, kad programa nebūtų buvusi taip perkrauta ar visas kongresas bent viena diena prailgintas. Prie to skubėjimo pridėjus dar karštį — jau antra savaitė Čikaga kepa prie 90 ar daugiau laipsnių — tai taip ir pasibaigia jėgos. O kas sakė, kad mes čia turėsime atostogas. Iiki šiolei visi pervargę... (M. Pastogė. liepos 18).

Tai buvo ne kongresas, bet karštos, perpildytos studijų dienos. Tiek temų ir tiek minčių tik jaunimas ir galėjo išklausyti, Priedu prie to — kiekvieną vakarą šokiai, o penktadienio vakare dar operos "Lokio" du spektakliai, šeštadienio vakarą — kongreso banketas, gi sekmadienį po dainų šventės — vėl balius ir šokiai. Vieno rašiusio apie kongresą žodžiais "šis kongresas programinėje srityje gal pralenkė net ir istorijoje savo šokiais pagarsėjusį Vienos kongresą (L. L., nr. 16).

Jaunimo metai dar nesibaigė, tat ir jaunimo kongreso svarstymai, rezoliucijos, nutarimai, pliusai ar minusai dar, atrodo, negreit baigsis. Kongresui ruoštasi, planuota, darbuotasi daug ir netrumpai. Kreiptasi į visuomenę, rinkta aukos. Iš kongreso laukta, jeigu jau ne konkrečių žygdarbių, tai bent pozityvios pozicijos užėmimo. Kaip ir patys dalyviai nusiskundžia, permaža buvo laiko, perdaug programos susmulkinimo. Sudėjus lygiagretes temas, simpoziumų skaičių buvo galima sumažinti perpus. Dabar — apžiota daug, nukąsta mažai, o praryta dar mažiau. Šio, kaip ir kitų mūsų kongresų rengėjų yra ta yda, kad viską norima apimti, iš pagrindų ir viską versti iš peties. To vertimo ir čia netrūko — nuversti senuosius veiksnius, panaikinti senas partijas, sukurti naują politinės veiklos bazę etc. Toks, žinoma, ne viso jaunimo kongreso, ne visų kraštų atstovų žodis ir nutarimas: tai kelių niekuo nepatenkintų asmenų ambicijos, kurias nesunku buvo pareikšti, ypač simpoziume "laisvinimo darbas ir jaunoji karta", kadangi rengėjai jiems davė platformą, laiką, vietą ir asmenis beveik be opozicijos. Tų jaunųjų "politikų" demagogija toli pralenkė puolamų senųjų blogybes. Spaudoje pasirodė teisingų balsų, kad kongresas į šalį nustūmė ar visai ignoravo kultūrininkus, o pasuko į politiką. Gerai, kad dar tik tiek, kad nešokta literatūros, meno, muzikos kūrinių ir kūrėjų versti iš pagrindų ir reikalauti, kad viskas būtų pradėta "kurti" iš naujo. (stovykloje panašių tendecijų parodyta!). Ginantieji kongreso garbę ėmė įrodinėti , kad politika esanti taip pat kultūros dalis, taigi kongresas praėjęs kultūros ženkle. Vėl gi iš kitos pusės kongrese daug grynų politikos klausimų visai nė neužsiminta.

Kongresas paskelbė visą eilę nutarimų: juose paminimi lietuvių tautos, jaunimo židinių, spau-

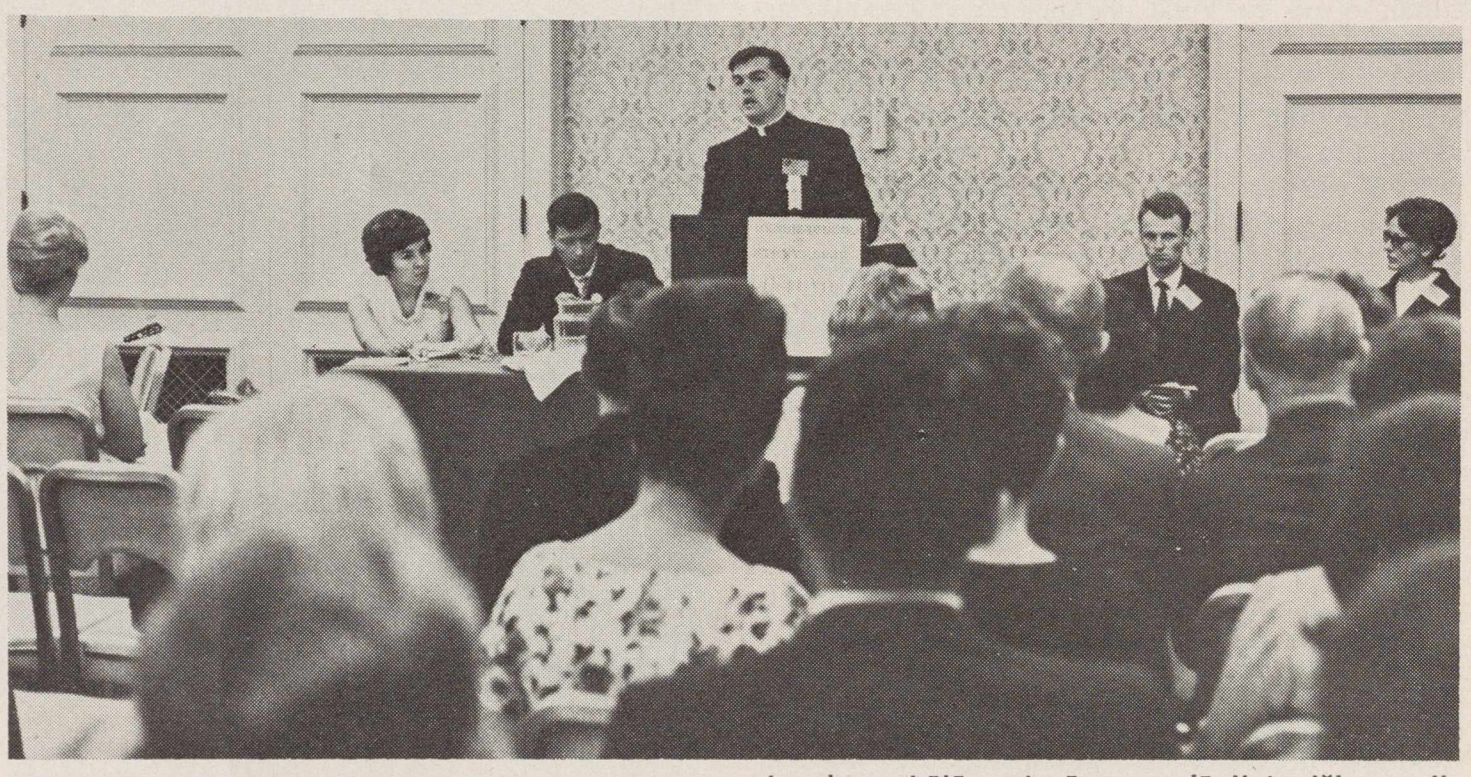

"Jaunimas, jo organizacijos ir visuomenė" simpoziumui vadovauja kun. A. Saulaitis, SJ. Kiti: Daiva Labutytė, Australija, Avrydas Lingė, Vokietija, A. Gegeckas, Šveicarija, Aldona Čikštaitė, Argentina.

Viso buvo 8 simpoziumai-posėdžiai, kuriuose jaunimas kėlė, aptarė, sprendė lietuviškos veiklos rūpesčius, jaunimo gyvenimą čia ir okup. Lietuvoje, Lietuvos laisvinimo, lietuvybės išlaikymo klausimus. Foto G. Naujokaitis

Symposium "Youth, its Organizations and the Community".

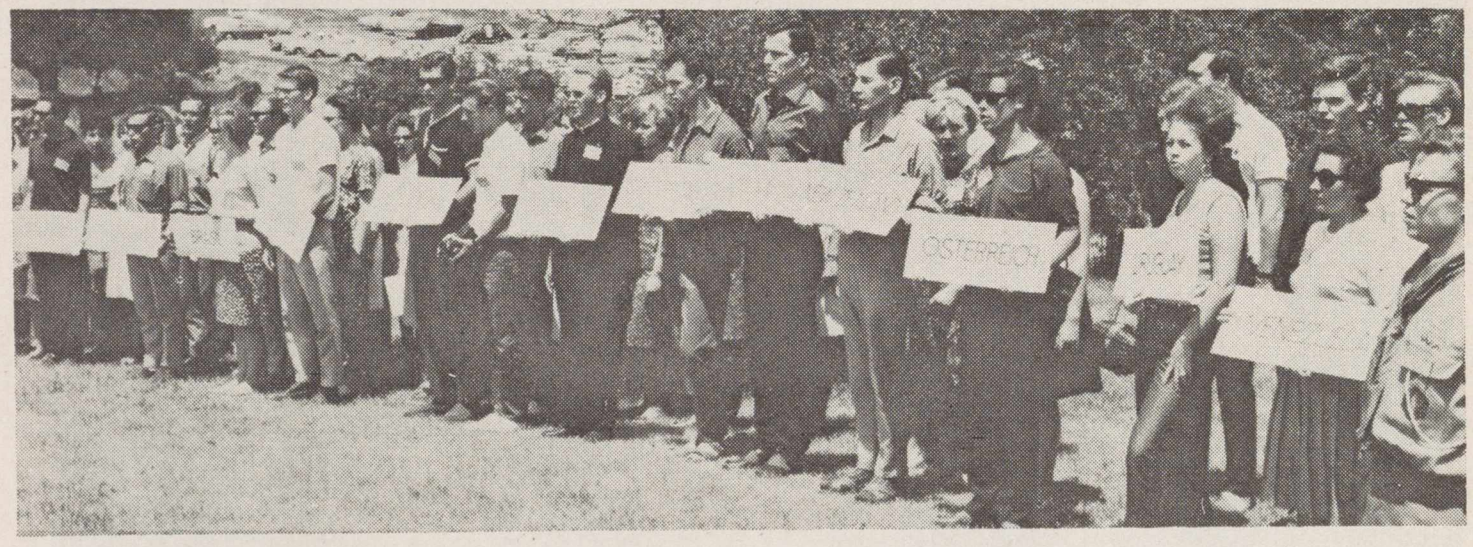

Jaunimo atstovai iš 17 kraštų Dainavoje.

Stovykloje vyko eilė simpoziumų-pokalbių, pasilinksminimų ir pramogų, literatūros vakaras, kasdieninis laikraštis "Dainavos šalies jaunų žmonių padavimai" ir kt.

Foto G. Naujokaitis

Lithuanian youth delegates from 17 countries.

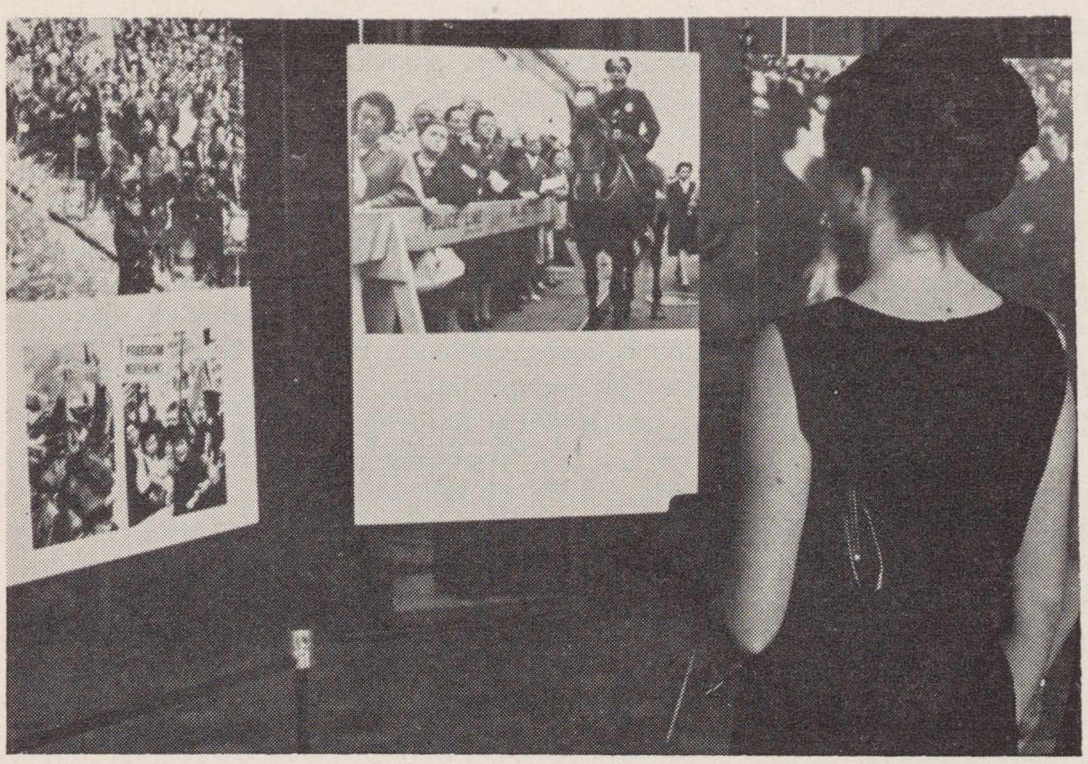

V. Valaičio, neseniai žuvusio susisiekimo katastrofoj, fotografo menininko parodoj Conrad Hilton viešbutyje buvo išstatyta 148 foto nuotraukos.

At the photo exhibition of photographer V. Valaitis, who recently died in a traffic accident. Foto G. Naujokaitis

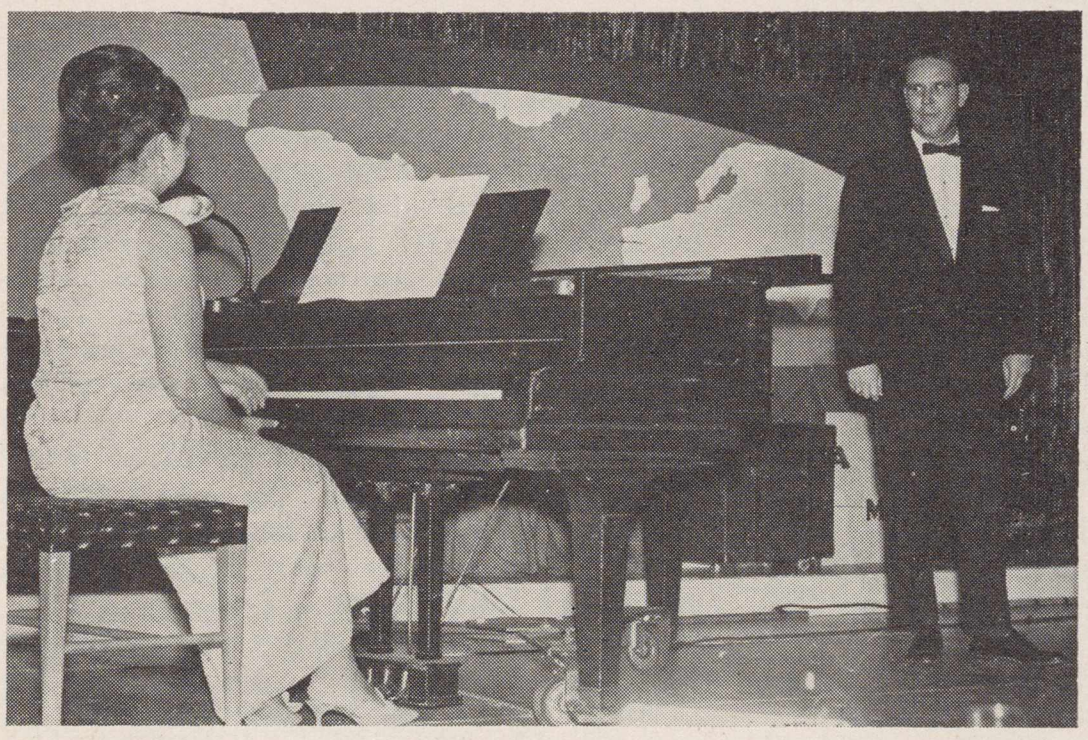

R. Apeikytė, akomponuoja, ir Rimtautas Dabšys, abu iš Los Angeles, at, lieka programą kongreso bankete; dar solo dainavo Aušra Vedeckaitė.

Soloist R. Dabšys and Miss R. Apeikytė at the piano during the banquet at the Lithuanian Youth Congress. Foto A. Gulbinskas

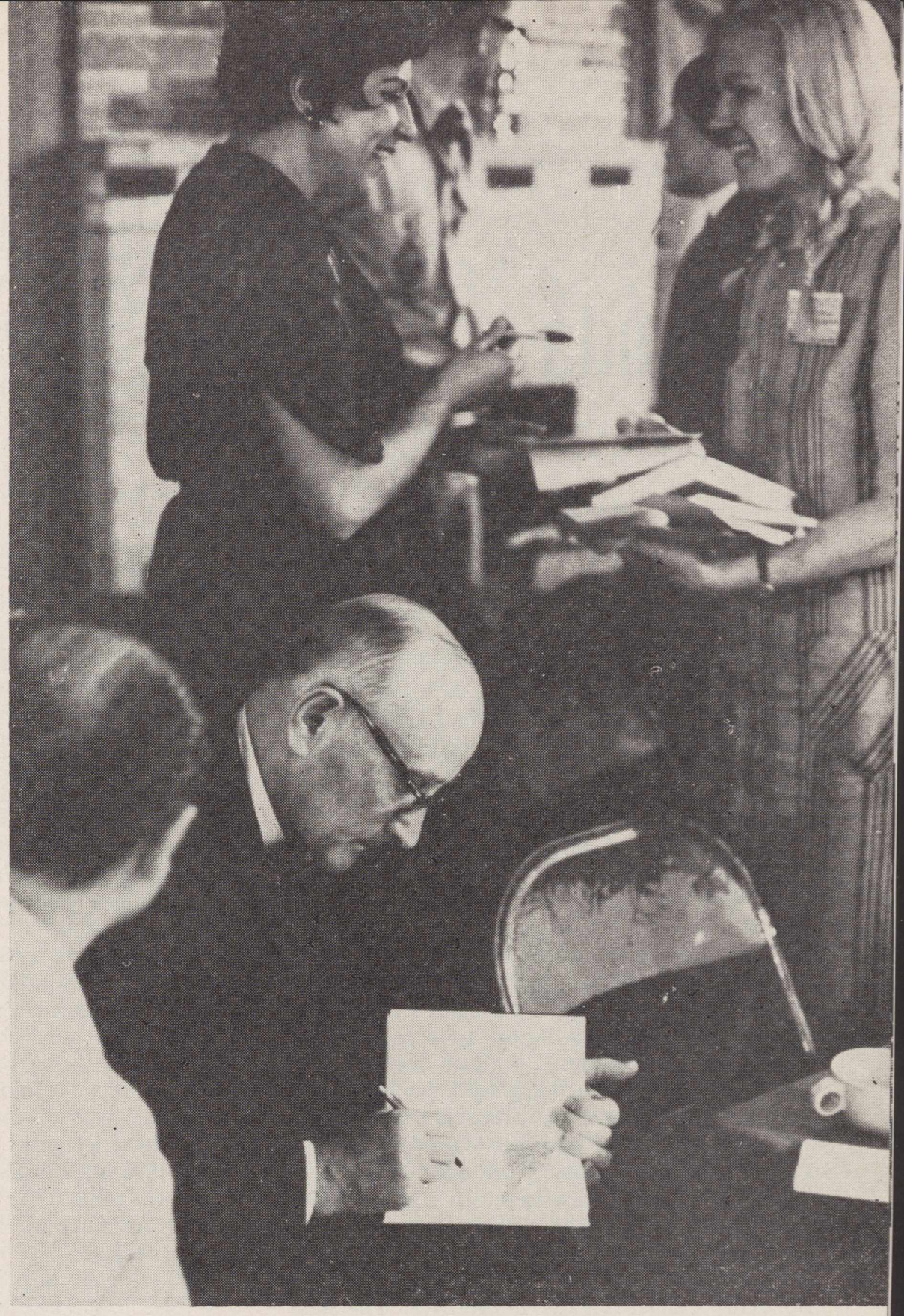

Dainavos stovykloj surengtame literatūros vakare dalyvavo: J. Aistis, A. Baronas, V. Bogutaitė, K. Bradūnas, B. Pūkelevičiūtė (matyti kairėj) ir A. Vaičiulaitis (duoda autografą). Foto G. Naujokaitis

After the literary program at the Lith. Youth camp.

Po "Lokio" operos premjeros Maria High School auditorijoje. Iš kairės: J. Puodžiūnas ir G. Giedraitienė — atlikę baletą L. Barauskas — pasakotojas; solistai: Daiva Mongirdaitė, Stasys Baras, B. Prapuolenis ir A. Stempužienė. Tą patį vakarą buvo du operos pastatymai, kurie užtruko maždaug po valandą. Klausėsi daug muzikų, meninlnkų ir visuomenės.

After the opening night program of the opera "Lokys" (The Bear) in Chicago, Illinois. Foto A. Gulbinskas

dos, Pasaulio lietuvių studentų sąjungos, politinės organizacijos, politinės programos klausimai. Iš jų konkretus ir turi pagrindą gal tik vienas — pasaulinės studentų sąjungos reikalas; visa kita lėkštoka ir abejotina. Tie nutarimai jau sukėlė labai aštrių komentarų.

Peticijos dėl Lietuvos laisvės įteikimas Jungtinėms Tautoms, kaip tikėtasi, turėjęs būti kongreso laimėjimų viršūne, deja, baigėsi beveik fiasco. Ne dėl jaunimo kaltės. Bet ši skaudi pamoka turėtų būt atsimintina būsimiems panašių demonstracijų vykdytojams.

Kongresas išsiskirstė, bet jo atgarsiai dar ilgai bus girdimi mūsų gyvenime. JAV-bių spaudoje skaitome kongreso sėkmių ir nesėkmių bei kritikos rašinius, gi tuo tarpu kitų kraštų (ypač Australijos spaudoje) gausiau įspūdžių ir paties jaunimo pasisakymų. Pastebėtina, kad daugiausia reiškiasi moteriškasis elementas; atrodo, lyg vyrai būtų buvę kuo kitu užsiėmę ar laikosi pasyviai.

Kongresą surengė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė; iš jo labiau negu kur kitur išryškėjo Bendruomenėje glūdinčios tendencijos (K. R.)

Kotryna Grigaitytė

Paguoda

Kas beištvers mieste, kai drėgna ir šalta. Užsikemša keliai ir gatvės. Kas tik gyvas, bėga į miškus, prie vandenų. Jurkūnas pataria sūnui toli nevažiuoti: geriau čia pat parke dieną praleisti, besimaudant baseine. Ilgais savaitgaliais esą daug nelaimių keliuose, net ir mirčių.

— Žinau, žinau: kiek važiuoja, o tik maža dalelė giltinei nubyra, — atsikerta Kristoforas, vidutinio ūgio, raumeningas, tiesių pečių, jau gerokai saule įdegęs. Ar jis paklausys tėvo, jei kitaip nori Linda. Ji džiaugiasi ir laukia šios dienos. Labai ji mėgsta jūrą, keliones. Ar tėvas galėtų sudrausti jau pilnametį, savarankišką sūnų, nors ir tebegyvenantį po tėvo stogu... Laikui bėgant, šiek tiek ir tėvui tenka prisitaikyti prie sūnaus, norint drauge gyventi. Stebėtis reikia, kad vaikas, be motinos užaugęs šiame didmiečių krašte, blogu netapo. Jurkūnas, Amerikoje likęs našliu, kaip išmanė, taip augino savo aštuonmetį. Apie didesnius mokslus nelabai nusimanė. Jam atrodė, kad sūnui pilnai pakanka aukštesniosioc mokyklos. Jaunam darbo visur yra. O vaikas netinginys. Tik paskutiniu laiku dažniau išeidinėja, ir vis vėliau grįžta, kartais — net paryčiu. Pabunda tėvas, padūsauja daug sykių per naktį, ir vėl užmiega. Neramu būna. Bet ką gi: ar klausys? O ir pats prisimena savo jaunystę... Ar kitaip būdavo?

Kritoforas renkasi reikalingus pajūriui daiktus ir kraunasi į maišą.

— Čia ji netoli kur nors turi būti, toji uodega, — pyksta tėvas. — Prisisegė ir sekioja. Iš namų plėšia! Galėtume abu kur netoli pavažiuoti, kad ir prie to ežeriuko, kur žvejodavom. Bet vis ta prikibusi. Kas ji tokia ir kaip vadinasi, — paibalis ją žino! Mačiau ją kartą: juoda, kaip kuosvarnė. Plaukai į viršų per porą sprindžių sumatoti. Apie akis žaliai, mėlynai ištepta, lyg nykščiu ištrinta. ir darbą ir keltumeis, kur lietuvių daugiau. kertę. Dar, ko gero, ženytis užsimanys. Dedu centą prie cento. Sakau, ką uždirbsiu — jam paliksiu, kad lengviau būtų gyvenimą pradėti. Tik jau ne su šita, — numoja ranka. — Telefonu čerškia kasdien, kaip šarka, lyg neturėtų ką vaikti. Rodos, žmogus mestum ir darbl ir keltumeis, kur lietuvių daugiau. Gal išsipainiotų kokia iš savųjų. Bet... Jei jis užsispirs, ir judės? Pradės visas gerąsias puses skaičiuoti: čia gerai uždirba, netoli darbovietė... Ir ką tada? Et! — nueina susierzinęs nuo lango.

Tėvas pasivilgo šukas, pasišukuoja plaukus, nusiskuta barzdą.

— Ką aš čia sėdėsiu, vienas likęs. Einu ir aš kur nors... Pas Kliorį! Ten pas jį ateina ir tie keli mūsiškiai, užsilikę dar iš senosios kartos atvykėlių. Papasakosiu jiems kokia graži buvo naujai atsikūrusi Lietuva, kokia šauni jos kariuomenė... Man, kaip buvusiam puskarininkiui, malonu bus tai prisiminti ir jiems papasakoti. O tas Kaunas — tarp Nemuno ir Neries vešlion žalumon įsibridęs... Koks mielas tas paveikslas... Kas man tie dangoraižiai? Tegu lipa į juos, kam ant žemės permažai vietos.

Jurkūnas pasisuka už kampo ir, geroką galą gatve pažengęs, dingsta Kliorio smuklės tarpduryje. Svetelių dar nedaug. Kliorys šluostinėja barą, plauna stiklines. Peleninės dar neiškrėstos po nakties. Ir ant grindų nuorūkos.

— Šeštadienis, kaip matau. Švarinies, — užkalbina Jurkūnas šeimininką.

— Man visada ta pati diena, tas pats darbas, — ramiai atsako, ir vėl sau krapštosi. — Koktu pasidaro žmogeliui dvasintis šitoj būdoj, bet negi bėgsi apsisukęs. Na, kad įėjai, tai jau prašyk "ant danties": vieną paėmus lyg ir šviesiau pasidaro.

— Tiek to, — galvoja sau Jurkūnas. — Vis geriau, negu namie iš kampo į kampą vienam slampinėti. — Na, duok, Kliory, dar vieną, praskiestą ir su ledais. Gal neprimuš taip greitai.

— Toks jau ir vyras būtum, jei taip greit primuštų, — draugiškai pasišaipo savininkas. — Retai čia užeini. Pasigendam tavęs, Džimi.

— Koks aš tau "Džimi"?!. Pas mus Lietuvoje tik tam tikrus batus vadindavo "džimi". Mano vardas — Jokūbas.

— "I am sorry".. Aš jau atpratau taip šnekėt, kaip Lietuvoj. Čia ir mūsiškiai kitaip vadinasi negu tenai.

— Kur "tenai"? Ar jau nemoki ištarti "Lietuvoj"! Ar nežinai, kur ji yra? — priekaištauja svečias.

— Well... Aš taip šneku, kaip moku.

— Na, ir šnekėk. O aš gersiu. Gersiu už tai, kad neturiu kur pasidėti. Sūnus išvažiavo su mergiščia...

— Aš tai žinau. Jie čia užeina kai kada. Jauni! Draugystės reikia. Ką padarysi.

— Ar tu pažįsti tą merginą? — susidomi Jurkūnas.

— Pažįstu. Kaip gi ne! Jos tėvai turi "gasolin station" čia, už kelių "blocks"...

—O kokios kilmės tėvai?

— Tėvas, rodos, lenkas. Motina, tai tikra italionka.

— Lenkas! Še tau, ir pyragai, — sumurma svečias. — Tai būtų giminystė pagal seną istoriją. Tuojau užvirtų "kautynės" dėl Vilniaus... Gerai dar, kad ne žydelka. Negerai, ir gana, kad ne lietuvė.

Nutyla ir mąsto sau vienas: "Reikės... reikės daryti ką nors. Kalbinti, vilioti į didelį miestą, kur daug lietuvių, daug gražių merginų ir pilna visokių pramogų. Visai neminėsiu, kad lietuvių mums reikia. Jis jų nepasiilgsta. O pagaliau ar mato juos kada, Kuriuos jis mato — tai seniai. Jų vaikai jau taip susimaišę, net ir nežinosi, kad jie lietuviai buvo."

Ateina daugiau klientų, su jais ir pora senųjų lietuvių. Užsimezga kalbos. Tuština vieną stiklelį po kito. Tai, žiūrėk, "užperka" viens kitam. O tada "ačiū" neužtenka. Reikia tuo pačiu atsilyginti. Aprimsta Jurkūnas, negalvoja apie namus. Pamiršta net ir sūnų.

Kliorio žmona klauso radijo žinių. Jai triukšmas nekenkia. Ji taip įpratusi. Tačiau moteris staiga sušunka, nutildydama visus. Pranešėjas kalba apie tik ką įvykusią greitkelyje nelaimę: penki asmenys sužeisti; du iš jų, vyras ir moteris, kritiškoje padėtyje. Sumini ir pavardes...

Jurkūnas aiškiai išgirsta savo sūnaus vardą ir pavardę. Staiga jis pašoksta, stveriasi už galvos ir nori bėgti.

— Kur tu?! —sulaiko jį Klioriai. — Palauk, mes viską sužinosim. Man rodos, jie čia netoli kur... Didelis dabar "trafikas" Kažin kur jie nenuvažiavo.

Išsiaiškinus nelaimės vietą, Kliorio sūnus pasitempia Jurkūną už rankos, įsisodina į automobilį. Galą pavažiavus, nesunku buvo užmatyti spūstį ant kelio: policija, greitoji pagalba... Jurkūnas išbalęs, tartum be žado... Tyli visą kelią. Jis nejaučia nei karščio, nei tvankumo. Tik jam po širdimi kažkur aštriai gelia.

— Ar negali greičiau, gal jau gyvo neberasiu, — ragina nekantriai.

— Jei taip važiuosiu, kaip tu nori, tai ir pats gyvas nenuvažiuosi. Nesirūpink! Gal nėra taip blogai, — ramina vairuotojas.

Pagaliau privažiuoja nelaimės vietą. Mirga, tviska akyse ir žmonės, ir mašinos, ir prožektoriai. Viskas susilieja į vieną margą gniužulą.

— Kur mano sūnus, — dusliai kartodamas, tėvas iriasi pro žmones.

Jį vežęs vyras paaiškina policininkams reikalą. Kažkas už pečių pasakoja susisiekimo pareigūnui, kad abu jaunuoliai visą kelią bučiavęsi. Iš paskos važiavusieji tik tiek matę. Kas toliau su jaunuoliais atsitiko, Jurkūnas ne viską galėjo suprast. Jis tik įbedė akis į sužalotą sūnų... Šis guli nejudėdamas. Tėvas prispaudžia sugniaužtas rankas sau prie krūtinės.

— Kristeli, mes išsikelsim iš čia, — sušvebeldžiuoja, nežinodamas ką sakyti. Sūnus pajudina sukepusius nuo kraujo akių vokus, ramiai pakreipdamas galvą jo pusėn. Siauru akių plyšeliu pažvelgia į tėvą.

— Sūneli, ar tu pažįsti mane, — sako drebėdamas.

Sūnus gaudo orą, bet nei žodžio...

— Aš viską tau paliksiu, Kristoforai. Viską, ką uždirbau. Tik gyvas būk, tik gyvenk... vistiek, su kuo nori, — ištirpsta tėvo širdis.

Kai jį paveda pareigūnas šalin, už poros žingsnių suklinka prie neštuvų nelaimingosios motina:

— Linda!.. Linda... Linda...

Jurkūnas lėtai pasisuka į ją. Jo akyse gailestis, apmaudas ir dar nežinia kas.

— Lindo, lindo, lindo ir vos po žeme nepalindo, — lyg paguosdamas staiga prašneka lietuviškai.

Bet niekas jo žodžių nesiklauso.

PALATA Nr. 7 romano tęsinys bus spausdinamas kitame numeryje. Šiame LD numeryje daugiau vietos skyrėme Dainų šventei ir Jaunimo kongresui. *Red.*

NEBŪK TU JUOKINGAS

– Nebūk tu juokingas
Su savo eilėm apie meilę, draugystę!
Tu pykini mus!
Kai žemė po kojom siūbuoja ir slysta,
Tu nori dainuoti švelnius jausmus?

Ak, liaukis!
Mūs sielas niokoja baimė, siaubas,
Ir kvapą užgniaužia piktas rūstis.
Ir žemėje nėr mums ko viltis –
Ir nėr danguj kam skųstis.

Mes pasiekėm kosmoso juodą bedugnę,
Kur nyksta kaip pūkas mūs svoris.
Mes lendam į žemės kietą plutą,
Kur keikti likimą ir verkti noris.

Pakriko mūs mintys, išklydo jausmai,
Žmogus žmogaus nesupranta.
Ir daužo šventovių vitražus
Sužžulėję vaikai,
Ir drabsto purvais paveldėtą mantą.

Šį rytą ne saulė, pakilus į dangų,
Gaivinančiais atomais žemę vaisina, –
Zenite pakibęs mirties branduolys
Ir žmogui, ir žvėriui,
Ir vabzdžiui menkamui
Klaikia nebūtim grasina.

Ir tau reikia šiandien
Lemties sprendimui paklusti –
Dainuoti ne meilę, draugystę,
O piktą pagiežą
Ir rūstį.

O aš atsakiau:
– Būsiu juokingas? Tegu!..
Lydėkit mane pašaipos juoku!
Jūs žūsit pamėlusom lūpom
Likimą piktai keikdami, –
Aš žūti geidžiu
Su šypsniu burnoj atlaidžiu
Ir meilės žodžiu.

1961.X.6

• • •

Šalin!
Nemėgstu išglebimo,
Nemėgstu stuburo lankstaus!
Ir nuo kiekvieno palaižūno
Abuoja panieka dangstaus.

O pats esu toje pagairėj
Kaip vėjo blaškomas žilvitis.
Ak, kaip sunku palaužti širdį –
Čia vėl maištauti, čia lankstytis.

Ir aš savęs nebekenčiu
Kaip to niekingo palaižūno.
Bet būk man, drauge, atlaidus.
Many du nuožmūs priešai tūno.

1961.VII.13

VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS

NENORIU IŠNYKTI

BODLERO TEMOMIS

I.

Praleidau daug juodų dienų
Ir daug naktų be poilsio blaškiausi –
Likimą keikiau
Ir dangui grasinau,
Kur slinko debesys juodžiausi.

O šiandien, vėl pakėlęs galvą,
Aš taip meldžiausi:
Būk palaimintas, Dieve,
Kad skausmą man siunti.
Juo troškulį ir alkį sotina
Ir skadulius pūliuojančius išdegina
Teisingi ir tvirti.

Žinau, kad ir manęs dar laukia
Taurių džiaugsmų diena –
Ir jos nesužlugdys
Nė žemės kvaitulys,
Nė pragaro liepsna.
1964.II.27.

II.

Padangėj, poete, skraidai kaip erelis,
Į saulę ištiesęs galingus sparnus.
Tu sveikini audrą ir šaulio nepaisai –
Dangaus pirmagimis sūnus.

O nutremtas žemėn į klegančią minią,
Kaip žengt, ką sakyt, nežinai.
Pakelt aukštyn galvą, laisvai išsitiesti
Tau kliudo tie patys sparnai.
1964.II.26

III.

Šventovėje

Einu aš per pasaulį, tartum per šventovę.
Skliautais iš reto mano žingsniai dunda.
Granito sienos tyli susigūžę,
Tiktai aukšti pilioriai aidesiais nubunda.

Man dieną saulė, naktį žvaigždės spindi –
Ir aš kitokio džiaugsmo nebenoriu,
Kaip vien tyliai ramybėje suklupti
Prieš amžinos žmogaus būties altorių.

IV.

Nenoriu išnykti

Nenoriu išnykti
Ir savo šviesiosios būties
Nenoriu užkasti
Juodam, drėgnam urve.
Žinau, jei ne šiandien, tai ryt –
Tas urvas gilus, besotis,
Praris ir mane, ir tave.

Bet šiandien man žemė vėl kvepia
Ir kelia beprotišką viltį
Gyvenimo atžalą trapią
Iš naujo pamilti.

Vidurnakčio gūdy pakilęs
Ir laikrodžio dvylika smūgių išgirdęs,
Aš taip kreipiausi
Į juodąjį savo lemties palydovą:
O tu iš dangaus nutremtasis
Į sielvarto klaikią bedugnę –
Likimo paniekintas angele,
Mano būties rūstusai šėtone!
Palaimink mano šią nykią klajonę!
Aš tau atiduodu ir džiaugsmą, ir viltį,
Ir aistrą, ir meilę, ir pyktį –
Išnykti nenoriu –
Nenoriu išnykti!
1964.IV.10

ŠOKĖJAS

Garsus dirigentas
Ir mažas šokėjas,
Iš kažkur į didelę sceną atėjęs.

Dirigentas:

Aš grosiu tau vieną vieninteli šokį.
Tą šokį gerai įsiminki
Ir kito ieškot nemėginki.
Ir nieko daugiau negalvoki.
Tik šoki ir šoki, ir šoki.
Gal būt, kad apsvaigs tau galva
Ir scenoj priges žiburiai, –
Tu nieko neboki,
Tik šoki ir šoki.

O kuomet ims brėkšti jau naujas rytas,
Ir tu būsi kitas.
Bet šiandien tu nieko daugiau negalvoki,
Tik šoki, tik šoki
Tą vieną vieninteli šokį.

Šokėjas:

Gerai. Mudu esam abu pasirengę.
Tegu tą užuolaidą juodą nudengia!
Užgrok man Sen-Sanso
Danse macabre.

1961.XII.11

Šie V. Mykoaičio-Putino eilėraščiai paimti iš jo naujo rinkinio "Langas", išleisto šių metų pavasarį. Knyga turėjo tokį nepaprastą pasisekimą, kad 10,000 per keletą dienų tirpte ištirpo. Ir nenuostabu. Tarp kitų, senųjų ir jaunesnių kolegų rašytojų, besitaikstančių su partine linija, Putinas paskutiniųjų metų kūryboj iškyla kaip poezijos tyrumo ir žmogaus asmeninės laisvės kūrėjas apologetas. Skaitytoją stebina poeto drąsa atitolti nuo "didingosios epochos", nuo atsisakymo skelbti neapykantą nekomunistiniam pasauliui, drąsa pakelti žvilgsnį dangop, drąsa į gyvenimą žvelgti su meile ir atlaidžiu žvilgsniu, skaitytoją žavi poetinė, kartais pabai paprastais žodžiais, bet stebuklingai kerinti kūrybinė jėga ir kilnios širdies jausmų apoteozė.

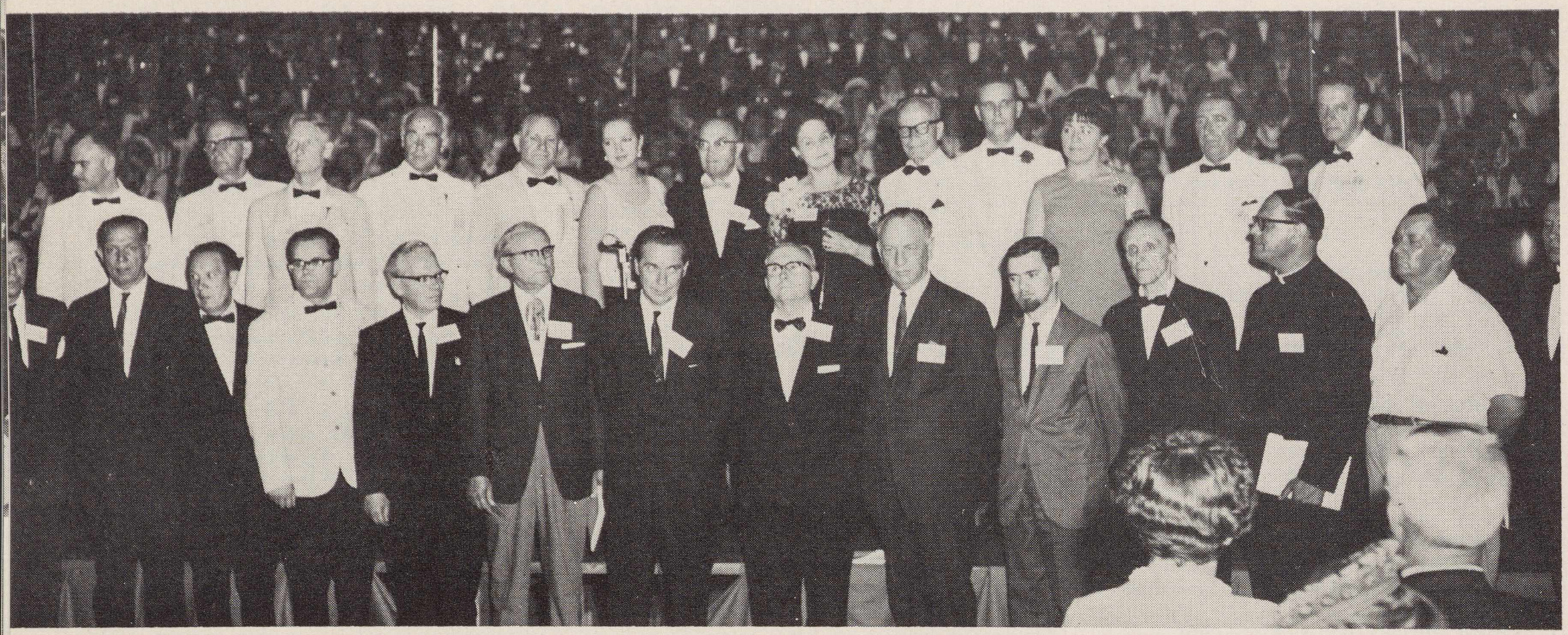

Dainų šventės dirigentai, solistai, akompaniatoriai (II eilėj) ir kaikurie chorų dirigentai (I eilėj). Faustas Strolia, vaikų choro dir., V. Jakubėnas, akompaniatorius, dir. J. Kačinskas, dir. P. Armonas, dir. A. Mikulskis, akomp. R. Apeikytė, komp. J. Žilevičius, II šventės garbės dir., Alice Stephens, šios šventės garbės dir., A. Aleksis, II šventės garbės dir., sol. R. Dabšys, sol. D. Stankaitytė, dir. B. Budriūnas ir akomp. S. Gailevičius.

Conductors, soloists, accompanists and several choir directors at the close of the Third Song Fetsival in Chicago, International Amphitheatre.

Dainų šventės prgramos pranešėjai: G. Stankūnaitė ir R. Stakauskas.

Program announcers at the Song Festival: G. Stankūnaitė and R. Stakauskas.

Foto V. Juknevičius

Trečioji JAV-bių ir Kanados

Dainų šventė

J. Žilevičius, Chicago, Illinois

Įvykusi Chicagoje liepos 3 d. Trečioji JAV-bių ir Kanados Dainų Šventė susidėjo iš trijų dalių: jungtinio choro, lituanistinių mokyklų mokinių jungtinio choro ir komp. Broniaus Budriūno kantatos "Tėviškės namai" (žodžiai Bern. Brazdžionio), kurią atliko rinktinis choras, pačiam kompozitoriui diriguojant. Abu jungtiniai chorai sudarė arti po 1000 narių (programoj skelbta daugiau, bet jų atvyko mažiau; iš kai kurių pasigarsinusių dalyvauti neatvyko nė vieno, nuo kitų — po vieną kitą nubyrėjo).

Pirmajam jungtiniam chorui dirigavo garbės dirigentė Alice Stephens — perėmusi simbolinę batutą iš II-sios Dainų Šventės garbės dirigento komp. Al. Aleksio, atlikdama "Maldą už tėvynę (Al. Kačanausko), ir JAV bei Lietuvos himnus.

Sekančius tris kūrinius dirigavo "Dainavos" ansamblio dirigentas maestro Petras Arminas: O Rambyne! (J. Štarkos, programoje klaidingai priskirta Al. Kačanauskui), Dul dul dūdelė (J. Gaubo) ir Dainininkų maršas (J. Gaidelio).

Sekantis dirigentas buvo komp. Jeronimas Kačinskas; jis dirigavo šiuo ksūrinius: Paskutinis vakarėlis (liaudies daina, harmonizuota K. V. Banaičio), Rauda (J. Kačinsko) ir Ko žilas ožys bliovė (dzūkų svodbinė daina, harmonizuota Vl. Jakubėno); abi šiame skyriuje liaudies melodijos labai plačiai ir įdomiai išvystytos.

Po to tris kūrinius dirigavo maestro Alfonsas Mikulskis, "Čiurlionio" ansamblio vadovas: Atsikėlus ankstųjį rytelį (liaudies daina, K. V. Banaičio), Oželis (liaudies motyvu, St. Šimkaus polifoniniai išvystyta) ir Laisvės! (J. Žilevičiaus). Užbaigai — "Lietuviais esame mes gimę (St. Šimkaus). Šie kūriniai ir vėliau kantata buvo atlikta pritariant vargonais (Vl. Jakubėnas) ir fortepijonu (Toronto "Varpo" choro vadovas maestro St. Gailevičius; kantatą — R. Apeikytė).

Antrajai daliai dirigavo Vyčių choro vadovas Fautas Strolia, kanklių orkestro vadovei O. Mikulskienei iš Clevelando palydint. Vaikų choras atliko 6 dainas: Pasėjau linelį (liaudies daina, harm. A. Mikulskio), Grįšim, grįšim (žodžiai V. Nemunėlio, komp. F. Strolios), Tėvynės varpai (žodžiai Marijos Sims, komp. St. Sližio), Šoks tėvelis suktinį (liaudies daina, harm. M. K. Čiurlionio), Tau, brangi tėvyne (žodžiai Stasio Džiugo, komp. J. Bertulio) ir Dainuojanti jaunystė (žodžiai Kazio Barūno, komp. J. Gaidelio).

Suaugusiųjų chorai vietinių dirigentų buvo paruošti kolonijose, mokinių — lituanistinių mokyklų mokytojų. Minėtieji vyriausi dirigentai tegalėjo juos apjungti tik suvažiavusius Chicagon. Užtat šioje šventėje, įvertinant vietinių kolonijų dirigentų darbą, visi buvo iškviesti ir pareikšta jiems pagarba.*)

Tik kažin kodėl lituanistinių mokyklų mokytojai, prirengę mokinių chorus, buvo aplenkti. Toks dirigentų iškvietimas viešumon tebūna jiems simbolinis atlyginimas už jų triūsą.

Kantatą dirigavo pats kompozitorius Br. Budriūnas; solo partijas atliko — iškilioji Chicagos sopranas Dana Stankaitytė ir iš Los Angeles atvykęs bosas Rimtautas Dabšys.

Kūrinys mūsų chorinėje literatūroje labai vertingas įnašas. Veikalas susideda iš keturių dalių, kurios bet kuriuo atveju gali būti atliekamos ir kiekviena atskirai. Autorius yra plačiai mums žinomas jau iš jo kūrybos, ypatingai chorinės muzikos srityje. Jis gerai pažįsta choro galimybes, žino kaip skardžiau skambės tam tikrose vietose choras. Gerai žino, jog žmogaus balsas nėra koks mechaniškas muzikos instrumentas, kuris be sunkumų gali duoti tokius balsinius vingius, kokių organiškai ir natūraliai negali išpildyti žmogaus balsas. Todėl B. Budriūno kūriniai chorams visada skamba pavyzdingai.

Kantatoje autorius parodo labai gražių chorinių sąskambių, kur choro balsai lengvai ir natūraliai slinkdami sudaro įdomius harmoninius junginius. Taip atrodo visos grynai homofoninės vietos.

Kontrapunktą kompozitorius B. vartoja nuosaikiai, nežiūrint kiekvieno 4 balsų skirtingų vingiavimų, chorui nesudaro ypatingų sunkumų jų melodijas išmokti ir įsisavinti. Sunkumą sudaro tų melodijų supinimas vienon ištison banguojančion juoston, lyg tai būtų keturių įvairių spalvų (skirtingų balsų skambėjimų) virvučių supinimas vienon pynėn. Taip dainingai ir kontrapunktiškai gali kurti tik geros kūrybinės technikos pasiekęs asmuo.

Šis kūrinys mūsų dainų švenčių rengime yra naujas įnašas. Kadangi jis pirmą kartą atliekant, kaipo naujiena, padarė gražų įspūdį tik su dalimi cohrų (dėl nepajėgumo išmokti ar kitų priežasčių, dalis chorų nedainavo), jei būtų atlikta pilnu chorų sąstatu, kiek buvo atvykę, ir dar daugiau susirepetuota, tai įspūdis būtų buvęs dvigubai didesnis. Jei dar bus rengiama ir IV-ji Dainų Šventė, ši kantata **turėtų būti pakartota** ir kaip reikiant išmokta. Tuo tarpu reikėtų ją plokštelėje išleisti, kad geros chorinės muzikos vertintojai turėtų progos pasiklausyti, nes vieną kartą tokį sudėtingą kūrinį išklausius mažai kas pasilieka ilgesniam laikui; tuo labiau, kad chorai gaidas turi, gali per kelius metus kantatą tinkamiausiai paruošti. Būtų geriausiai, kad pats autorius su savo choru įdainuotų, nes solistas R. Dabšys, vykusiai atlikęs solo partiją, yra vietoje, pianistė, atlikusi sunkią ir suėdtingą fortepijono palydą, irgi gyvena Los Angelėse; tektų tik D. Stankaitytę atsikviesti, o ji labai įspūdingai ir galingai savo solo partiją atliko. Vargonai nebūtų reikalingi, nebent rastųsi daugiau artimas vargonams "vargonų" pakaitalas.

Naujiena buvo mokinių choras, kuris dainų šventėje pirmą kartą pasirodė. Aišku, jis savo tautiniuose drabužiuose sudarė gražų žydintį gėlyną. Griežtai laikydamiesi mokytojų "įgraudentos" disciplinos ir gerai išmokę nesunkias daineles, mažieji darniai padainavo. Dirigentas supratęs su paaugliais per eilę metų dirbti, pajėgė lengvai jų dainavimą sujungti darnion visumon. Na, o čia kanklių orkestras irgi pirmą kartą matomas ir girdimas. Šie tad dalykai, o dar motinų ir tėvų didelis susidomėjimas šį chorą karščiausiais pliauškučiais sveikino, o dirigentas pakartojimais mandagiai už tai atsidėkojo.

Pirmoji programos dalis buvo šventės pagrindinė dalis, kartu su kantata (jau be jokių priedų), sudariusi Dainų Šventę. Čia išgirdome mūsų chorinę savųjų kompozitorių kūrybą: meistriškai išvystytų liaudies dainų ir originalios kūrybos. Čia matėme du naujus dirigentus: Armoną ir Kačinską, matėme jų dirigavimo būdus — vokalinį ir instrumentalinį (Kačinskas); juos geriausiai suprato ir įvertino choristai, kurie jų mostus sekdami turėjo dainuoti. Girdėjome seniai begirdėtą Sasio Šimkaus Oželį, nuo 1910 metų žavėjusį, pačiam autoriui diriguojant, klausytojus. Kūrinys nesenstantis, visada su malonumu klausomas, bet tokio didelio choro jis buvo pirmą kartą dainuojamas. Girdėjome V. Jakubėno "Ko žilas ožys bliovė" — sena-sena liaudies melodija, moderniškai patvarkyta. O čia ir K. Banaičio taip maloniai nuskambėjo irgi liaudies melodijos, banaitiškai apipavidalintos, be to,— keletas originalių kūrinių.

Turėjome progos stebėti chorų pažangą ir lyginti su praėjusiomis Dainų šventėmis.

Tradicinės dainų šventės pilnumui trūko vyrų ir moterų chorų paskirai dainuojant — jų vieta buvo atiduota mokinių chorui. Kaip dainų šventės bus tvarkomo tsoliau, ateitis parodys: ar jos bus organizuojamos chorų pažangai ugdyti ir chorinę literatūrą didinti, ar bus paliktos tik tautinėmis didžiojo sielos atsigaivinimo šventėmis. Turime nepamiršti vieno, pačio svarbiausio tautinio dalyko: **Kol chorai dainuoja lietuviškas dainas, tol lietuvybė gyva, nes chorai paskutinieji pasitraukia iš lietuvybės palaikymo lauko!** Dideliams chorams dainuojant kūirnius, netenka laukti tobulo atlikimo ir didelių meninių laimėjimų, — jie blėsta prieš sukeliamą tautinių jausmų atgaivinimą, kokį gauname dainų šventėse. Tai nėra koks koncertas ar parengimas, apsiribojąs poros valandų laiko praleidimui, tai yra daugelio tūkstančių pasišventėlių, nepagailinčių tūkstančius valandų paaukoti pratimams, kad kitus tūkstančius sutrauktų pasiklausyti ir kartu pasidžiaugti, tai yra visos idealiosios tautos dalies visapusis sąskrydis!

Negalima nepaminėti šios Dainų Šventės ypatingumo: joje dalyvavo Jaunimo Kongreso iš įvairių pasaulio kraštų suvažiavę delegatai, iškilmingai su savo kraštų vėliavomis įžygiavę į salę. Tai buvo dideji svečiai, sudarę didelį džiaugsmą visiems ten esantiems; jie buvo sutikti griausmingais sveikinimais-plojimais. Jų apsilankymas nemažai prailgino iškilmių laiką ir pačią Dainų Šventę.

Buvo išleista meniška dail. V. Vijeikio apipavidalinta programos knyga, nors ir su nemažais trūkumais — neįdėta pildomųjų kūrinių kompozitorių nuotraukų, nieko neparašyta apie kankles, kurios pirmą kartą pavartotos Dainų Šventėje, — bet akiai maloni pažvelgti.

Komp. A. Aleksiui, II šventės garbės dirigentui, perdavus dirigento lazdelę šios šventės garbės dirigentei Alice Stephens, merginos prisega programos dalyvio ženklelius. Foto Vl. Juknevičius

A. Aleksis and Alice Stephens, honorary conductors of the 2nd and 3rd Song Festivals, being presented with mementos of the festival.

---

*) Red. pastaba: programoje paskelbti šie chorai ir jų dirigentai:

Al. Aleksis — Šv. Juozapo par. choras, Waterbury, Conn., J. Adomaitis — Rochesterio Liet. Bendruomenės choras, Pr. Ambrazas — Šv. Jurgio par. choras, Cleveland, Ohio, P. Armonas — Liet. Meno Ansamblis "Dainava", Chicago, Ill., J. Beinoris — Šv. Cecilijos choras, New Britain, Conn., B. Budriūnas — Šv. Kazimiero par. choras — Los Angeles, Calif., A. Giedraitis— Šv. Panelės Marijos Gimimo par. choras, Chicago, Ill., Alf. Gečas — Čikagos Lietuvių Operos choras, J. Gaidelis — Bostono Liet. Mišrus choras, St. Gailevičius — Toronto lietuvių choras "Varpas", Al. Kačanauskas — Rūtos ansamblis, New Jersey, Br. Jonušas — Omahos L. Bendruomenės choras, K. Br. Jurkšas — Prisikėlimo par. choras, Toronto, Canada, L. Kaulinis — Philadelphijos Liet. Tautinis Ansamblis, J. Kačinskas — Liet. Šv. Petro par. choras, So. Boston, Mass., J. Lampsatis — Tėviškės par. choras, Chicago, Ill., M. Liuberskis — Angelų Karalienės par. choras, Brooklyn, N. Y., V. Mamaitis — Šv. Petro ir Povilo par. choras, Elizabeth, N. J., A. Mateika — Šv. Antano par. choras, Detroit, Mich., A. Mikulskis — L. T. M. Čiurlionio Ansamblis, Cleveland, Ohio, A. Paulikaitis — "Aušros" choras, East St. Louis, Ill., A. Paulionis — Aušros Vartų par. choras, Hamilton, Canada, J. Petkaitis — Lietuvių choras "Aidas" Hartford, Conn., A. Skridulis — Šv. Antano parap. choras, Cicero, Ill. F. Strolia — Čikagos Vyčių choras, Vyt. Strolia — Operetės choras, New York, Alice Stephens — Alice Stephens Ansamblis, Chicago, Ill.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

1. H. Radausko **Strėlė danguje,** eil. $1.50
2. A. Pagėgis (Mackus) **Elegijos.** $1.50
3. A. Baronas, **Debesys plaukia pažemiu.** romanas. $1.00
4. Anatolijus Kairys, **Viščiukų ūkis.** premijuota 3 v. komedija. $3.00
5. An. Kairys, **Diagnozė,** 3 v. kom. $1.00
6. An. Kairys, **Auksinė sėja,** eilėr.. $1.00
7. An. Kairys, **Laisvės medis,** 4 v. pjesė. $1.00

Viso $10.00

Visas knygas užsisakant iš karto duodama 50% nuolaidos, taigi už 7 knygas mokama tik $5.00.

Užsakymus su pinigais, čekiu ar pašto perlaida siųsti adresu:

Mr. A. Kairys, 2943 W. 59th St., Chicigo, Ill. 60629.

DIRIGUOJA ALFONSAS MIKULSKIS. Jam diriguojant, mišrus choras padainavo: Atsikėlus ankstųjį rytelį, liaudies daina, harm. K. V. Banaičio, Oželis, liaudies motyvu, St. šimkaus ir Laisvės — J. Žilevičiaus.
Foto Vl. Juknevičius

Alfonsas Mikulskis conducting.

DAINUOJA LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ VAIKŲ CHORAS, diriguoja Faustas Stroia.l Vaikų choras padainavo šias dainas: Pasėjau linelį, liaudies daina, harm. A. Mikulskio, Grįšim, grįšim, F. Strolios, Tėvynės varpai, St. Sližio, šoks tėvelis suktinį, liaudies daina, harm. M. K. Čiurlionio, Tau, brangi, tėvyne, J. Bertulio, ir Dainuojanti jaunystė, J. Gaidelio.
Pritarė kanklių orkestras "Aukuras", vadovaujamas O. Mikulskienės.

The combined chorus of Lituanistic Schools in the U. S., Faustas Strolia conducting.
Foto Vl. Juknevičius

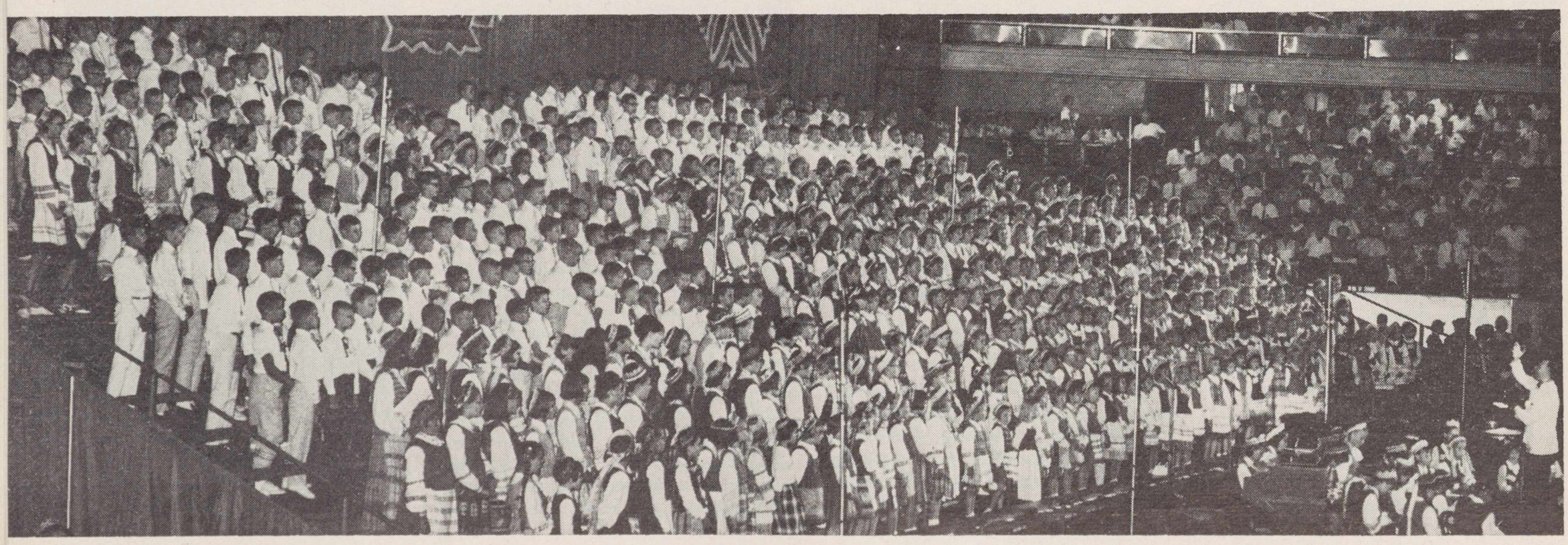

KANTATĄ "TĖVIŠKĖS NAMAI" diriguoja pats kompozitorius Bronius Budriūnas. Solo dainuoja R. Dabšys ir Dana Stankaitytė; vargonais akomp. V. Jakubėnas (kairėj), pianu akomp. R. Apeikytė (dešinėj).

The musical cantata "Homeland" was conducted by the composer himself — Bronius Budriūnas.

BRONIUS BUDRIŪNAS DIRIGUOJA. Foto Ged. Naujokaitis

Bronius Budriūnas conducting.

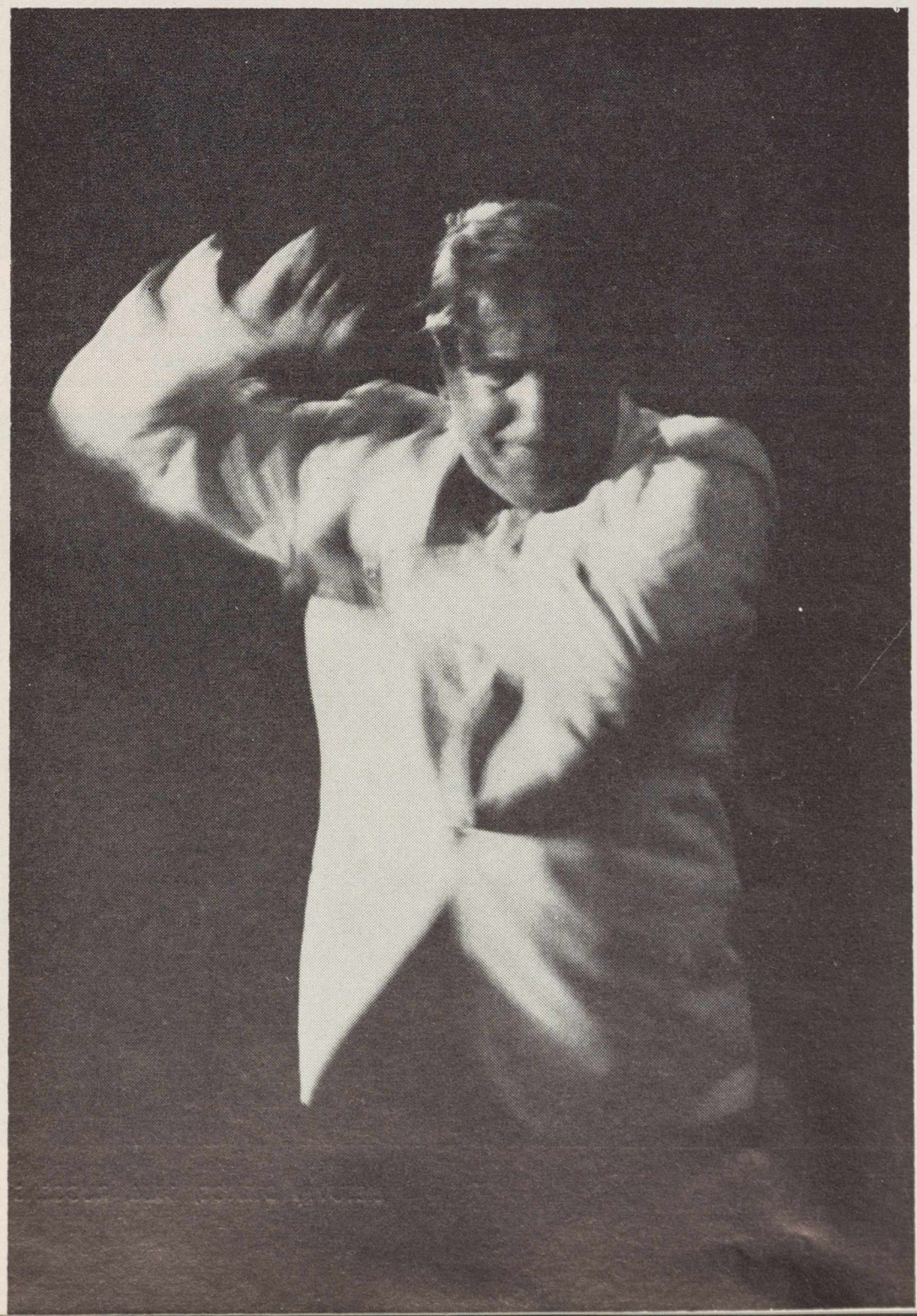

Po kantatos klausytojai chorui, dirigentui ir kompozitoriui sukėlė ovacijas, buvo iššauktas žodžių autorius poetas Bern. Brazdžionis.

Foto Vl. Juknevičius

Klausytojų masė International Amphiteatre, kur telpa 10,000 publikos. **Fotografo žvilgnis iš priekio.** Foto L. Kančauskas

The audience at the International Amphitheatre, which seats 10,000.

Dvi pirmosios garbės svečių eilės. Iš kairės: Illinois resp. kandidatas į senatą Ch. Percy, Alto pirm. A. Rudis su žmona, kun. I. Albavičius, dr. Pr. Daužvardis, Lietuvos konsulas su žmona, vysk. V. Brizgys, Vliko pirm. Vl. Sidzikauskas, vysk. P. Brazys, PLB pirm. J. Bačiūnas su žmona, JAV

Bendruomenės pirm. J. Jasaitis, Kanados LB pirm. A. Rinkūnas, LB Tarybos pirm. V Volertas, dr. J. Songaila, buv. PLB pirm. ir kt.
First row of honored guests at the Song Festival.

Fotografo žvilgsnis iš salės galo — matyti dalis publikos ir jungt. choras.
The audience at the International Amphitheatre, which seats 10,000.
Foto L. Kančauskas

Petras Lukas savo studijoj Santa Monica mieste, prie Pacifico krantų, kur porą mėnesių įtemptai dirbdamas pasirengė parodai Los Angelėse.

Artist P. Lukas in his studio in Santa Monica, Calif.

VEJAMAS SPALVŲ EGZOTIKOS

Dailininko Petro Luko m eno parodos proga

Beveik dvidešimt penkerius metus nesireikšdamas savo darbais lietuvių visuomenės tarpe Petras Lukas atrodo lietuviams tartum koks atradimas, atnešdamas savo kūrybinį kraitį į pirmąją Jungtinėse Valstybėse savo darbų parodą Los Angeles mieste.

Kaip tai buvo anksčiau tokiuose "atradimuose" (Domšaitis, Rimša) glūdi tam tikras šviežumo momentas, naujenybė ir savaime sukeliamas stebėtojo smalsumas.

Gyvendamas toliau nuo lietuvių kompaktiškųjų kolonijų ir dargi nebūdamas "sėslus", Lukas gyveno Austrijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Venecueloje, Indijoje. Jis lankėsi Nepale, Pakistane, Egipte. Vienur jis studijavo, kitur dėstė, ir vis vejamas spalvų ir egzotikos atradimo alkio, savo įspūdžius registravo į savo žėrinčias spalvomis drobes.

Lukas dėstė meno dalykus Venecuelos Meridos universitete, o gavęs Indijos stipendiją, iš Venecuelos išvyksta į Indijos Visva-Bharati universitetą, kurį įsteigė garsusis Indijos poetas Rabindranath Tagorė. Čia Lukas studijuoja indų dailę, dalyvauja universiteto parodose. Tose parodose premijuoti du jo kūriniai: Studentė ir R. Tagorės portretas. Surengtoje asmeniškoje parodoje universitete Lukas išstatė 111 darbų, daugiausia aliejinių paveikslu, portretų ir skulptūrų.

Apie Petrą Luką, ivade į jo darbų parodą, taip atsiilepia universiteto rektorius (Principal) Sir V. R. Chitra: jo žvilgsnis visad atranda grožį. Sir S. R. Das, to pat universiteto vicerekt. pažymi: Lukas nėra tik talentingas dailininkas pagal vakarinio meno sampratą, bet jis savo artistiškus sugebėjimus labai praturtino indų meno atidžiomis studijomis. Net žvilgsnis prabėgomis rodo briliantišką jo spalvų darnumą ir indiškojo meno subtilumą.

Tai parodai atžymėti Visvabarati News, anglų kalba leidžiamas universiteto žurnalas, skyrė šiltą atsiliepimą.

o o o

Jau beveik palikęs skulptūrą, Lukas kultivuoja teptuko meną. Tačiau ar nebus tik jis vienintelis iš lietuvių skulptorių čempionas, padaręs didžiausią skulptūros darbą: tai buvo 1958 metais Venecueloje, Mirandos monumentas, kolosalinis paminklas tautiniam Venecuelos herojui paminklo aukštis siekė 23 metrus. Tų metų urbanizacijos metinis almanachas įdėjo to darbo nuotrauką su dirbančiu skulptorium (escultor Lituano-Venezolano) viršelyje; kita jo milžiniškos skulptūros "Motina" spalvota nuotrauka tilpo almanacho-kalendoriaus teks-

The Daily Journal, Caracas anglų kalba dienraštis, šiam Luko monumentaliniam kūriniui paskyrė beveik visą puslapį, pažymėdamas, kad Generalissimo Francisco de Miranda paminklas padarytas žymaus skulptoriaus Petro Luko.

P. Lukas **Kampelis**
Small corner

Bareljefai. Indiškos figūros. P. LUKAE

Hindu figures, by P. Lukas.

Dail. Petras Lukas Indijoj piešia indų rašytojo ir filosofo Rabindranat Tagorės portretą.

Artist P. Lukas in India, painting the portrait of famed writer Rabindranath Tagore.

Pegalinės srovės keliu. P. Lukas

Stream Through the Universe

P. Lukas **Kanklininko svajonė.**

Luko "nesėslumas" sukūrė iš jo nenuoramos dailininko tipą. Kuone iki kraštutinumo bohemiškas, jis nesilaiko, kaip tai būna dažnokai, prisiimto, arba įsisavinto piešimo būdo. Jis yra kraštutinis spalvų optimistas. Pasaulio ,spūdžiai, ar ieškojimai, ar nuovylos, įeina per jo stebėjimo prizmę į jo drobių spalvas. Optimistinės spalvos ir polėkio nuotaikos dabar retos dailėje. Ar ne išimtinai vyrauja melancholija, nuovyla, depresija, kas atšviečia ir lietuvių dailininkų darbuose. Tuo tarpu Lukas spalvų problemas visad išsprendžia su optimistiniais spalvų akordais. Jo iurginai žėri kaip fejerverkai, jo takai ne pilksvi, bet vyšniniai arba oranžiniai, jo bakužės lyg iš undinių žalsganojo pasaulio, ir jo paveikslų dangus kiekviename paveiksle yra naujas, įvairus, pagautas jo subtiliausiame keitimesi.

Į savo pirmąją parodą Los Angeles mieste Lukas ateina beveik su šimtu darbų. Čia yra didelių kūrinių, plačiu drobiu, kaip Kanklininko svajonė, ir beveik miniatiūrinių; čia sukaupta nepaprasta įvairybė siužetų. Jo lietuviški siužetai lyg iškelti iš pasakos pasaulio — spalvingais kontūrais atremta Svirties elegija, užlieta lyg jūros dugno" jūratiška" šviesa Kur bakužė samanota, ir mistinė senovių senovės scena Po šventuoju medžiu. Pro madingo abstrakto temas, atlikdamas jas meistriškai, Lukas praeina, regis, rodydamas, kad madingojo teptuko maniera tinka akimirkos fiksacijai. Jis stipriausias yra išeidamas iš realizmo, nepasinėręs į abstraktą, ten, kur vyksta spalvų susidūrimas, kontrastas arba darna.

Petras Lukas yra naujas ir šviežias atradimas lietuvių dailės parodų salėse.

J. Gliauda

GEROJO GANYTOJO JAUNIMO STOVYKLA

Į šiaurę nuo Toronto, 400-tuoju plentu iki Barrie ir po to 26-tuoju Staynerio kryptimi, 80 mylių atstume pasiekiama gana viliojanti Kanados vasarvietė Springhurst. Ji tęsiasi milžiniško Huron ežero, taip pat didžiulės jo įlankos Georgian Bay, pakrante. Čia, galima sakyti, įsikūręs nemažas tarytum lietuviškas miestelis (kaimas tai tikriausiai!) su apie 200 lietuvių savininkų pastatų — vasarnamių, pasipuošusių lietuviškais vardais: Jūratė, Kastytis, Birutė, Palanga... ir t. t. Priedu prie to — vasarvietėj yra, galima sakyti, ir lietuviška parapija su pastatu šventnamiui ir kitais reikmenimis, o vasaros metu — tai ir su nuolatiniu kunigu, kasdien laikančiu koplyčioje šv. mišias.

Čia minima lietuviška "parapija", geriau pasakius, Toronto lietuvių Šv. Jono Krikštytojo parapijos filija, įsteigta prieš keletą metų. Tam reikalui tenai nupirktas didokas žemės sklypas, pastatyta visa eilė reikiamų pastatų ir įsteigta toji, kaip pavadinau, "parapijos filija", o kartu ir — jaunimo stovykla.

Kas sudaro Gerojo Ganytojo jaunimo stovykla? Visų pirma — gana didelis pastatas, einąs įvairių parengimų salės pareigas, ypač tada,, kai lauke lietus lyja. Jaunimo vasarojimo metu (kasmet po visą mėnesį) — rytais čia laikomo psamaldos. Sekmadieniais ir šventadieniais tame pastate laikomos net trejos šv. mišios, ir žmonės dažnai nebetelpa pastato viduje; maldininkai apsupa visą pastatą; abu pastato galai statybiškai taip įrengti, kad ir iš lauko matomas kunigas, laikąs pamaldas.

Įsteigus lietuviškojo jaunimo stovyklą (angliškai — Camp of the Good Shepherd), sukrusta daryti įvairūs stovyklos įrengimai: pastatyti pagal koridorinę sistemą berniukams ir mergaitės pastatai, įrengta ir puikiai išasfaltuota sporto aikštė, pastatytos reikiamos patalpos stovyklos administracijos personalui, įrengta laužavietė, vėliavu pakėlimo aikštė. Turima nemaža vietos atvažiavusių vaikų tėvų ir nuolat gausių svečių mašinoms pastatyti. Vėliavų aikštėj, šalia mergaičių pastato, tarytum saugodama rimtį, stovi Dievo Motinos Marijos statula. Prie salės, kur vyksta pamaldos ir kultūriniai parengimai, šalimais yra įrengtos geros virtuvės patalpos, su reikiamais šaldytuvais ir kt. būtinais dalykais.

Stovykla sutalpina nepilna šimtą asmenu, užtat užtat joje beveik niekad nėra tuščių vietų; šiemet, ypač pirmosiomis savaitėmis, visos patalpos buvo užimtos. Tik kai kuriems stovyklautojams išvažiavus porai savaičiu i skautų stovyklą, buvo atsirade daugiau erdvės ir laisvesnių vietų.

Baigiant norisi pastebėti, kad Kanados lietuvių jaunimas, abiejų parapijų ir skautų vadovybės pastangų dėka, vasaros stovyklomis yra labai gerai aprūpintas. Be šios, Gerojo Ganytojo, stovyklos, kuriai paskyriau šį žodžių ir foto reportažėlį, yra kita — Prisikėlimo parapijos (Pranciškonų vadovaujama) jaunimo stovykla; ji yra apie septynetą mylių toliau nuo šios — New Wasagoj, ir sutalpina, berods, apie 250 jaunimo. Apie 70 mylių atstume yra trečia — skautų puikiai įruošta stovykla.

Šiuo tarpu jos visos pilnos ir gražiai naudojamos neša naudą. Atrodo, kad jaunimas ir toliau nesitolins nuo šių vasaros lietuvybės židinių. Sekmės jaunimą lietuviškoj dvasioj auklėjančiams institucijoms! **Pr. Alšėnas**

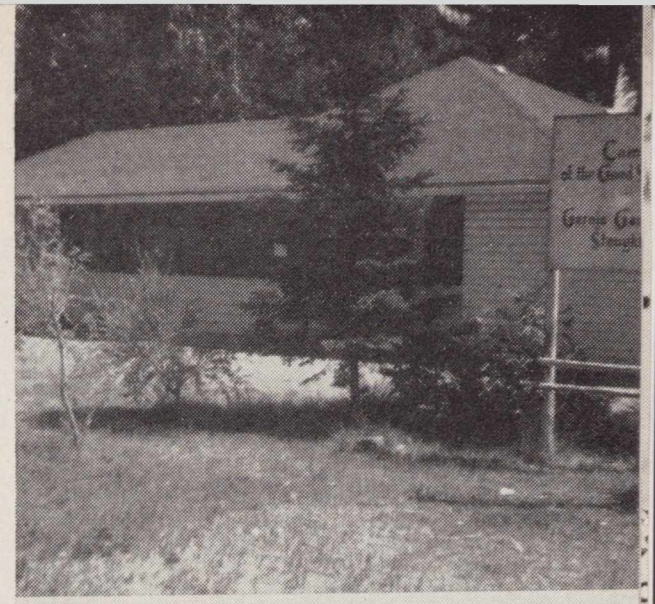

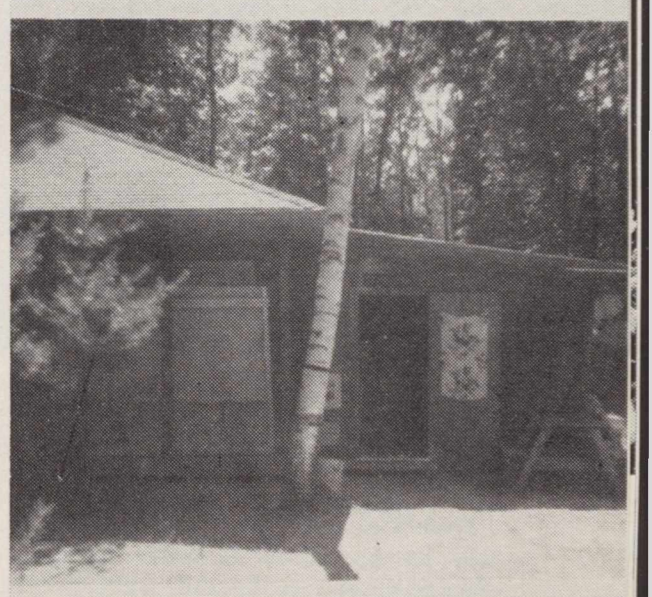

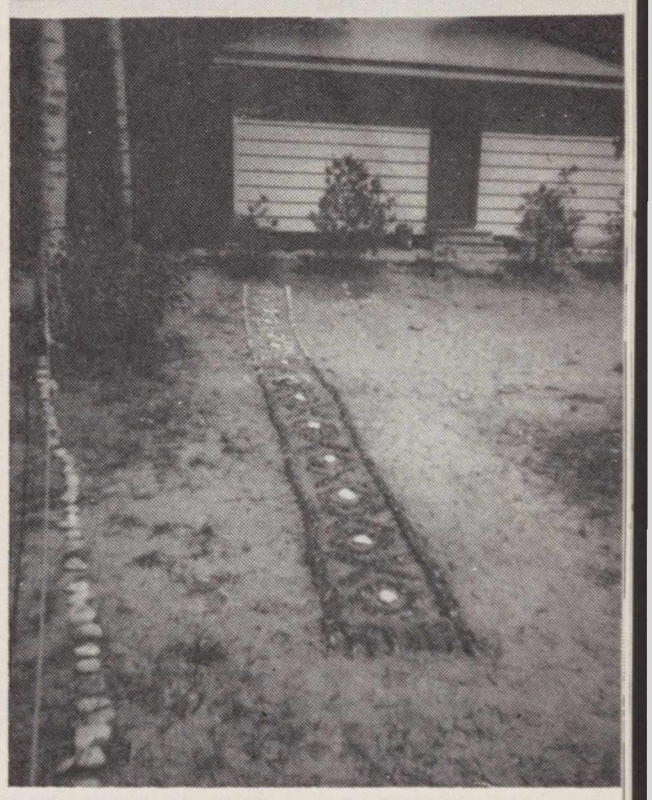

Gerojo Ganytojo Jaunimo stovyklos Kanadoje vaizdai:

1. Koplyčios pastatas;

2. Pastatas mergaitėms; duryse stovi ūkio vadovas S. Banelis (užrašas Ligoninė reiškia, kad čia yra medicinos punktas, tokią pat patalpą turi ir berniukai);

3. Administracijos pastatas;

4. Mergaičių pastatas iš kitos pusės, pasipuošęs ilga tautiška juosta, "išausta" iš akmenėlių.

Foto Pr. Alšėnas

Scenes from the Canadian-Lithuanian youth camp "The Good Shepherd".

TRYLIKTA STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE

— Liepos 31 d. — rugp. 7 d. Romuvoje — Huettenfelde, Vasario 16 patalpose įvyko XIII-toji Studijų savaitė.

Visą savaitę vyko paskaitos, diskusijos, parodos, linksmavakariai skautų laužas, ekskursijos ir t.t. Svečiai galėjo apsistoti mokyklos patalpose ir viešbutyje. Studentams ir besimokantiems kelionės išlaidos padengtos.

Visos paskaitos buvo parengtos savo srities specialistų, — įdomios, turiningos ir vertos plačios visuomenės dėmesio. (Jei sąlygos lei, LD žurnalas yra pasiryyžęs su jomis savo skaitytojus supažindinti).

Štai tų studijų autoriai ir temos:

"Generacijų problema" — dr. Jonas Norkaitis (Stuttgart);

"Antrosios kartos nutautimas išeivijoje" — Marina Gorodeckaitė (Oxford); simpoziumas;

"Šiandieninė Vokietija ir Europos lietuviai" — dr. Povilas Reklaitis (Marburg);

"Šalkauskis, tautos ir visuomenės ugdytojas", — prof. dr. Jonas Girnius (Miunchen);

"M. K. Čiurlionis", — lektorius Wladimir de Faria e Castro (Mainz);

"Estetiniai lietuvių kalbos bruožai", — UCLA universiteto lektorius Juozas Tininis (Los Angeles, USA);

"Atsparos pavidalai", — dr. A. Musteikis (Buffalo, N. Y., USA);

Programos vedėjas buvo dr. K. J. Čeginskas iš Upsalos (Švedija); dvasios vadai: kun. dr. J. Juraitis (katalikams), kun. J. Urdzė (evangelikams). Savaitės rengimo komisiją sudarė Alina Grinienė, Alg. Palavinskas ir Ant. Veršelis.

Lygiagrečiai vyko jaunimo suvažiavimas - stovykla. Abu įvykius globojo PLB Vokietijos krašto valdyba.

KNYGOS IR AUTORIAI

BIRUTĖS VALTERIENĖS DAINŲ PLOKŠTELĖ

Neseniai rinkoje pasirodė Anglijoje gyvenančios Birutės Valterienės įdainuota plokštelė, kurioje yra 15 dainų: 8 mūsų kompozitorių ir 7 — svetimųjų.

Apie B. Valterienės įdainuotą plokštelę prof. J. Žilevičius taip sako: "Balsas skamba puikiai, žodžiai aiškūs, malonu klausyti ir ją nusipirkęs nesigailės." O apie patį jos balsą tas pats profesorius išsireiškia: "Iš prigimties turi labai plačios apimties pajėgų balsą, nemažai laiko pašventė jo tobulinimui. Ji yra savotiškai įdomi programose tuo, jog pildo veikalus mezzo-sopraninius ir grynai sopraninius... Jos sodrus, malonaus skembesio balsas natūraliai skamba; jautriai ir rūpestingai išstudijuotos dainos, kurių dalis yra tų, kurias dainavo varžybose; jos nuoširdžiai perduotos; aiški tarsena, meniškas išpildymas tai svarbiausia, kas iš dainininko reikalaujama. Įvairaus pobūdžio ir nuotaikos pasirinkimas repertuare turi progos parodyti plačią balso apimtį".

Valterienė pradėjo mokytis dainavimo Vokietijoje, o vėliau studijas tęsė Anglijoje, kur sėkmingai pasirodė su dainų repertuarais įvairiuose festivaliuose, laimėdama premijų. Ilgesnį laiką 1964 metais ji važinėjo po JAV ir Kanadą, ten dainuodama radijo valandėlėse ir įvairiuose parengimuose. J. Vilčinskas, "Europos Lietuvyje" rašydamas apie B. Valterienę, baigia šiais žodžiais:

"Neabejotinai Birutės Valterienės plokštelė turės didelį pasisekimą mūsų muzikos bei dainos mėgėjų tarpe. Įsigydami ją, pateisinsime didelį darbą, kurį atliko dainininkė, populiarindama mūsų dainą ir Lietuvą kitataučių tarpe."

Mėgstantiems švelnias ir romantiškas dainas plokštelė be abejonės patiks. Ją įsigyti galima pas Inž. V. Urboną, 17175 Gaylord Ave. Detroit, Mich. 48240 JAV-se arba Anglijoje: 46, Church Rd., Tupsley, Hereford, Gt. Britain. **J. T-nis**

Antanas Gustaitis duoda įrašus ir autografus savo naujoje knygoje "Ir atskrido juodas varnas" Santaros-Šviesos surengtam literatūros vakare.

Poet A. Gustaitis signing autographs. Recently he published a new book of humoristic and satirical verses.

ANTROJI PRADALGĖ

Pirmosios Pradalgės leidėjai ir redakcija vylėsi, kad metraštis pavyks išleisti "metai po metų, kol Nidos knygų klubo pareigas perims pajėgesni leidėjai arba kol Vilnius vėl pasidarys mums visiems lietuviškos šviesos šaltinis." Tos viltys nenutrūko, ir, štai, turime "antrąją pradalgę". Tai džiuginąs faktas, nes iki šiol literatūros metraščių istorijoje vis taip būdavo, kad pavykdavo išleisti vos vieną kartą (Tremties metai, Gabija). Nidos knygų klubo ryžtas ir darbas sveikintini ir remtini, kad metraštis tikrai galėtų pasirodyti kasmet.

Antroji pradalgė yra 70 puslapių storesnė už pirmąją, joje dalyvauja daugiau autorių (viso 40), didelė dalis yra tų pačių, kurie buvo pirmojoje, bet pora dešimtų yra nauji, ir tai gerai. Šalia žymiųjų vardų, kaip Aistis, Švaistas, Vaitkus, čia randame ne tik eilę iškilusių II-jo karo laikotarpyje, kaip Šlaitas, Alė Rūta, Andriekus, Gliauda, Tumienė, Baronas, bet ir pačio naujausio prieauglio, kaip E. Cinzas, A. N. Dičpetris, A. Prižgintaitė, L. Švalkus, B. Nausėda, Pr. Dom. Girdžius ir kt. Šis "atžalynas", nors ir nebūtinai visas žalias, yra laidas, kad mūsų literatūros prieauglis nesibaigia Danguole Sadūnaite. Mus džiugina dar ir tas faktas, kad "prieauglį matom dvigubą, — būtent,— išdygsta jauni žmonės, kaip B. Nausėda, gimęs 1940, bet taip pat ateina ir vyresni amžiumi, kaip Pr. Dom. Girdžius (g. 1903) iš "prasilenkimo valandos", bet su tvirtu ir savitu žodžiu. Nažinia, kokio amžiaus E. Cinzas, bet jo apsakymas yra literatūriškai brandus, rodo neabejotiną talentą ir teikia vilčių, kad "gimė naujas beletristas", kuris medžiagą ima gerų rašytojų tradicijos mastu.

Metraštyje, kaip ir pirmajame, medžiaga dedama autorių pavardžių alfabetine tvarka. Redakcijai gal tai ir paranku, nuima tam tikrą atsakomybės dalį, ką spausdinti pirma, ką gale, bet metraščiui šis būdas duoda tam tikrą schematiškumą. Norėtųsi, kad leidinys būtų suredaguotas, o ne kartotekos tvarka sudėtas.

Šiame tome gausiausiai atstovaujama poezija ir beletristika; literatūros straipsnių vos trejetas —gera A. Barono dabartinės amerikiečių literatūros apžvalga ir savaip įdomi J. Gliaudos "sovietinės literatūros lietuvių kalba" charaktaristika, pagal kurią ten dogma "mene ir gyvenieme nukelia į priverstinius namus, kareivines, kalėjimą, kur gyvenimą sudaro rikiuotės ir komanda 'žengte marš' visiems būtinai iš kairės kojos"; A. Šešplauaptaria Maironio patriotinės poezijos pagrindus.

Labai trūksta rašinių apie mūsų laisvojo pasaulio lietuvių literatūrą jos padėtį, problemas ir apžvalgų. Metraštis, atrodo, stengiasi apimti visus mūsų ra-ytojus, nežiūrint literatūrinio stažo, ideologijos bei meninių linkmių skirtumo; bet jam trūksta ryšio su gyvenimu — skaitytojas nieko nesužinos apie rašytojų organizaciją, veiklą, darbus metraščio datos metais. Apžvalgų ir kronikos pasigedome pernai, jos nėra nė šiemet. O reiktų: apie konkursus, premijas, literatūros vakarus, apie literatūra periodikoje, pagaliau apie metų knygas, duodant bent jų bibliografiją. (jb).

— **M. Slavėnienei–Mykolaitytei,** Sydney, Australia, paskirta Melbourno Lietuvių Kat. Moterų d-jos literatūros konkurso premija už poezijos rinkinį (rankraštyje) "Klajūno takais".

Premija ($100) įteikta per draugijos metinę šventę rugp. 15 d.

Santaros - Šviesos literatūros vakaro, surengto liepos 9 d. New Yorke, klausytojai. Pirmoje eilėje matyti V. Sidzikauskas, Vliko pirm.; antroje eilėje — II-as iš kairės — J. Blekaitis, šalia jo Dalia Juknevičiūtė (abu dalvyavo vakaro programoje); trečioje eilėje I-as — Saulius Šimoliūnas, New Yorko Santaros-Šviesos sk. pirmininkas.

Attendants of the "Literary evening" in New York.

POEZIJOS DEBIUTANTAI

— **Laimutis Balys Švalkus,** Europoje, fizikas ir matematikas, kurį laiką spausdinęs eilėraščius daugiausia Europos lietuvių spaudoje (Šaltinis, Europos Lietuvis), šią vasarą išleido eilėraščių rinkinį, vardu "Širdies nuolaužos". Salezie-čių leidinys, nr. 15. Salezičių spaustuvė, 1966 m., 126 psl.

J. Kuzmickis, recenzuodamas rinkinį (Šaltinis, Nr. 4), pažymi, kad L. Švalkus, ieškodamas grožio, "jį atranda ne kur kitur, kaip "kenčiančio šalies" gamtoje, į kurią organiškai įaugęs piemenėlis, artojas, grėbėjėlė, vėliau — karys ir partizanas. Gamtą ir žmogų pergyvena optiškai ir akustiškai — žvilgsniu bei klausa, ir dėl to beveik visuose eilėraščiuose dominuoja optiniai ir akustiniai vaizdai. Jis girdi ir aprašo "dainą artojo", "piemens ragelį", paukščių giesmę, upokšnių šnerėjimą, audros siautimą; mato ir piešia žydinčias gėles, laukų purienas, juodą žemės vagą, baltą obels žiedą, uolas, ir girias, pievų muslinines marškas... Vaizdų bei įvaizdžių sankryžoje gimsta jausmas — džiaugsmas ar liūdesys, meilė ar nusivylimas."

— **H. Nagys** savo skiltyje, spausdinamoje "Nepriklausomoj Lietuvoj, rugp 10 d. pristato naują poezijos debiutantą **Kazį Barteška.** H. N. rašo: "Pirmasis rinkinys visuomet yra maloni staigmena. Manau, ir šiuo atveju poezijos mėgėjai ir mylėtojai bus maloniai nustebinti šia Kazio Barteškos pirma knyga, nes eilėraščiai parašyti originaliai ir tikrai talentingai."

Kitame skirsnyje H. N. sako, kad K. Barteška yra vienas iš jury komisijos narių skirti šių metų Vinco Krėvės literatūros premijai; kiti komisijos nariai yra: Rimas Keturkis, I. Gražytė, V. Jonynas ir H. Nagys. Henriko Nagio žodžiais, ši komisija "reprezentuoja jaunimo metų dvasią ir, taip energingai dabar skelbiamas, tų metų geras intencijas.".

Veikalas V. Krėvės premijai bus parenkamas iš 1963-4-5 metų.

Premijos įteikimas bus rugsėjo 24 d. Montrealyje, Aušros Vartų salėje.

—Kalbant apie debiutantus, reiktų paminėti ir **Laima Švėgždaitė** iš Toronto, kuri dar nesirengia išleisti rinkinio, bet savo kolonijoje ir periodikje jau yra gražiai užsirekomendavusi eilėraščiais lietuviškai ir angliškai; be to, ji yra gabi žurnalistė; to pavyzdys — jos kurį laiką redaguotas jaunimo laikraštėlis "Pirmyn, jaunime".

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Bendruomenėje ir stovykloje. Jauniems žmonėms techniškųjų patarimų leidinėlis 1966 Jaunimo Metų proga. Paruošė A. Saulaičio, SJ vadovaujamas redakcinis būrelis.. Išleido Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komitetas. Spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn. 64 psl., didelio formato.

Žiburėlis. Cicero Aukšt. Lituanistikos mokyklos laikarštėlis. Cicero, 1966, birželis, Nr. 8. Redaguoja kolegija, globėjas— Č. Grincevičius.

Mokinių rašinėliai, anketų atsakymai, foto nuotraukos iš mokinių gyvenimo, mokyklos kronika.

Jau baigiama spausdinti

nauja laida

Vytės Nemunėlio

eiliuota pasaką

patiems mažiesiems

MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS

Spalvotais piešiniais iliustravo

dail. V. Stančikaitė

Knyga didelio formato, labai gerame popieriuje, puikiai įrišta.

Šis kūrinėlis yra tapęs liet. vaikų literatūros klasikiniu dalyku, kurį atmintinai moka daugumas jaunųjų mamų; Lietuvos radijofone jis vaidintas muzikine operete, o tremtyje inscenizuotas ir ištisai deklamuotas.

Kadangi knygos išleidimas labai brangiai kaštuoja, bus spausdinama nedidelis egzempliorių skaičius. Tėvai, mokytojai ir mažųjų draugai kviečiami iš anksto užsisakyti leidykloje ar pas knygų platintojus.

Kaina $3.00.

Leidžia

LIETUVIŲ DIENOS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029

Gražiausia vaikams knyga yra ką tik "Lietuvių Dienų" išleista

Daumanto Čibo pasaka

ŽAIŽARAS

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Gaunama pas platintojus ir leidykloje. Kaina $150.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd. ● RIchmond 9-8281

Lietuvis Laidotuvių Patarėjas

ADOLPH CASPER

Namų Telefonas 284 - 6489

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,

President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į

BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie Beach, Westwood, Beverly Hills & Hollywood

3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California

EXbruck 4-9144

Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made fresh and Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles 759-5058

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

4½% DIVIDENDAI PASIUNČIAMI KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

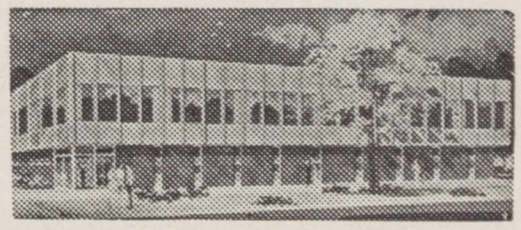

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court

Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS

sekretorius

Tel.: 656-6330 ir 242-4395

LIETUVIŲ FONDO suvažiavimo, įvykusio Chicagoje liepos 2 d., prezidiumo dalis. Iš kairės: Br. Krokys, dr. J. Kazickas, sekr. A. Kareiva, N. Paškienė ir R .Nemickas.

Už prezidiumo stalo LF pirmininkas dr. Antanas Razma su valdybos nariais ir atstovais institucijų bei organizacijų, kuriems buvo įteikta LF paskirstyto pelno čekiai.

Šiuo metu LF kapitalas siekia 300.000 dolerių. Narių turi 1236. Paskutiniais metais L. Fondo kapitalas padidėjo daugiau kaip 100.000 dolerių.

Iš gauto pelno šiais metais paskirta lietuvių švietimo bei kultūros reikalams 10.000 dol.

Presiding committee members during the convention of the Lithuanan Foundation in Chicago, Ill.

Iš Pavergtų Tautų Savaitės demonstracijų Chicagoje. Vienas lietuvių vežimų: komunistinis "voras" apglėbęs Lietuvą.

Captive Nations' Week demonstrations in Chicago, Illinois.

Foto A. I. Gulbinskas

Iš Pavergtų Tautų Savaitės Newcastle, Australijoj. Rasa Bajalytė ir M. Levickaitė prie lietuvių suruoštos parodėlės liepos 16 d.

Two Lith. girls at the Captive Nations' Week in Newcastle, Australia.

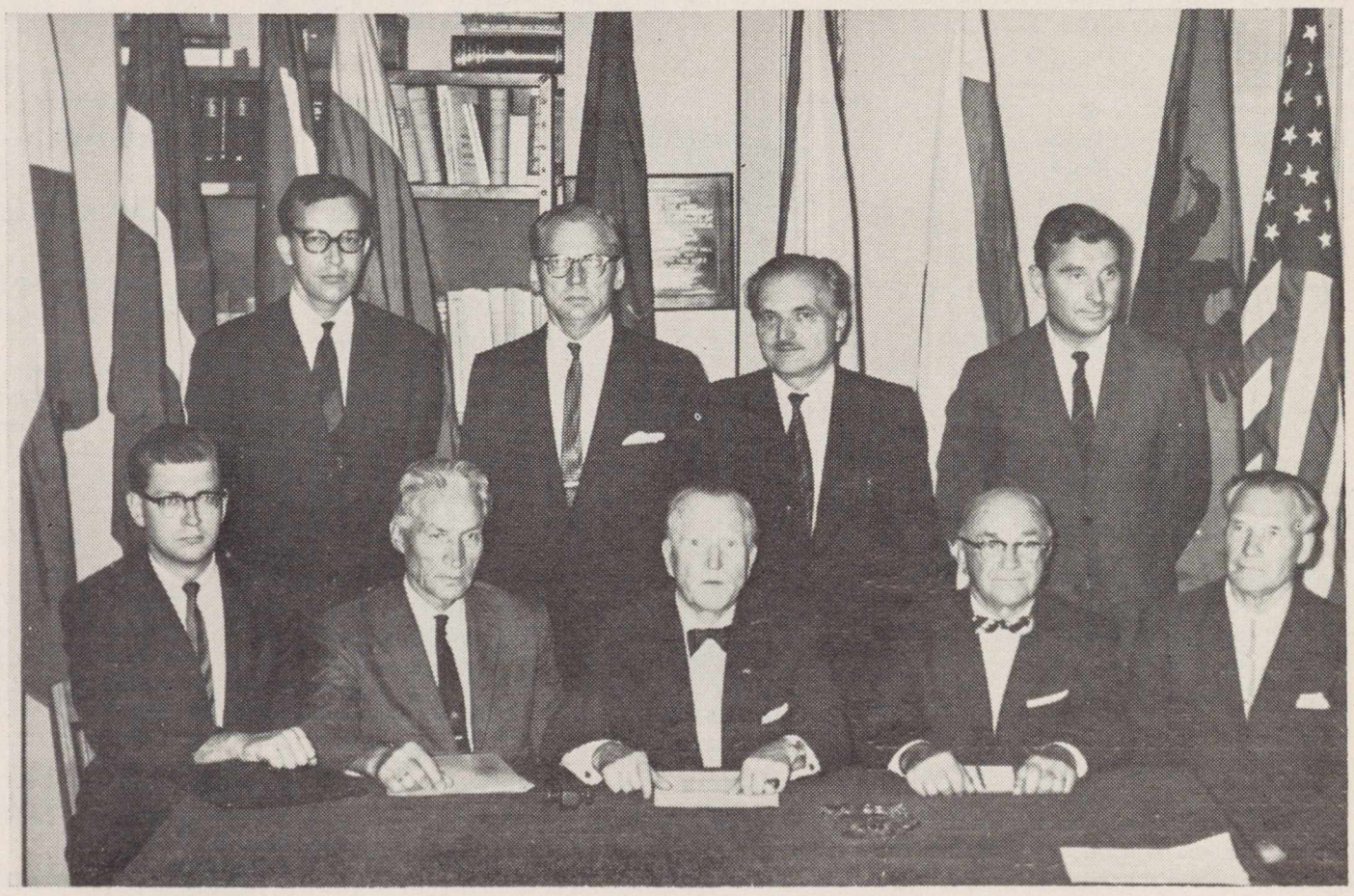

Vliko valdyba rugp. 9 d. posėdyje su svečiais. Sėdi iš kairės: Algirdas Budreckis, Juozas Audėnas, Vaclovas Sidzikauskas, pirm., Stasys Lušys, Albertas Ošlapas, Tautos Fondo atstovas; stovi: Stasys Lozoraitis, Jr., Lietuvos Atstovybės sekretorius Vatikane, Bronius Bieliukas, Bronius Nemickas ir Algirdas Vedeckas. Foto R. Kisielius

Meeting of the Central Committee of VLIK, recently held in New York, and guests.

RELIGINIO KONGRESO IR ŠILUVOS MARIJOS KOPLYČIOS PAŠVENTINIMO IŠKILMIŲ MUZIKINĖS PROGRAMOS KOMISIJOS:

I–ma nuotrauka —

Chicago vsyriausioji muzikos komisija — iš kairės į d. sėdi: kun. A. Stašys, reikalų ved., "Dainavos" ansamblio dvasios vadas; prof. J. Žilevičius, L. M. — pirm., ALRK vargonininkų sąjungos garbės narys; Petras Armonas, vicepirm., "Dainavos" ansamblio dirigentas; stovi: .P. .Vacbergas,. II .vicep., "Dainavos ans. chormeisteris; Vl. Butėnas, koresp. "Draugo" bendr.; Al. Smilga, sekr., "Dainavos" ans. valdybos pirm. (nuotraukoje nėra kun. Vl. Budrecko, muzikos reikalams įgaliotinio.

II-tra nuotrauka —

New Yorko pagalbinė muzikos komisija — iš k. į d. sėdi: M. Liuberskis, sekr.; V. Mamatis, pirm. ALRK vargon. sąjungos vicepirm.; kun. Vl. Budreckas, muzikos reikalams įgaliotinis ir ryšininkas tarp abiejų muzikos komisijų bei komitetų; Al. Kačanauskas, vicepirm.

Musical committees of New York and Chicago for the Religious Congress and blessing of the Lith. Chapel at the Shrine of Immaculate Conception in Washington, D. C.

Laima Čepaitytė — Chicagos "Miss Lithuania", viena iš daugelio kandidačių į Jaunimo Kongreso išrinktąją. Ji dabar įvairiais atvejais dalyvauja kaip Chicagos lietuvių atstovė. Sekant amerikiečių papročiu, tokia atstovavimo forma yra populiari ir pateisinama.

Miss Laima Čepaitytė — Chicago's candidate to the "Miss Lithuania" title at the Youth Congress.

Foto V. Noreika

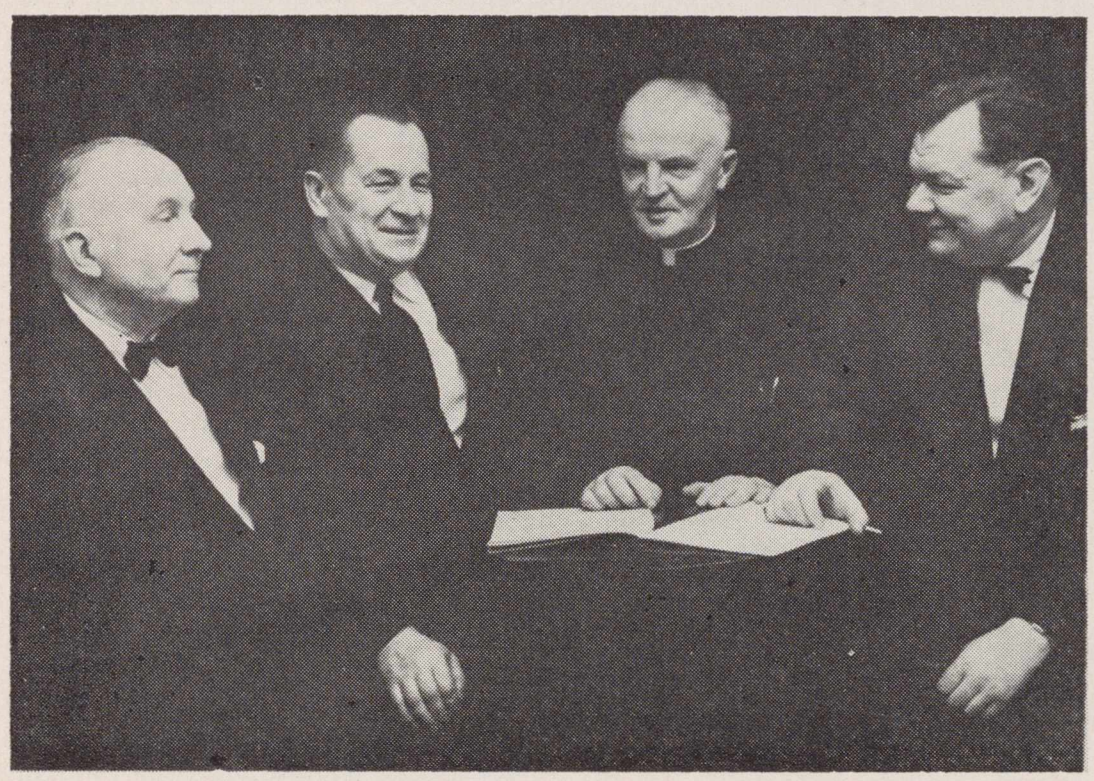

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai iš Argentinos , vadovaujami V. Kamanto ir B. Juodikienės, aplankė lietuvių darželį Clevelande ir kitus lietuviškus centrus, viskuo domėjosi ir išsinešė gražius įspūdžus.

Čia svečius matome prie Basanavičiaus paminklo liepos 13 d.

Youth congress delegates from Argentina, during a visit in Cleveland.

Foto V. Bacevičius

Washingtone rugsėjo 3-5 dienų įvykiuose lietuvių koplyčios šventinimo proga sutelkta gausi religinė manifestacija, kurios eigoje — plati muzikinė programa su literatūros vakaru ir chorų bei solistų koncertais. Dalyvauja 20 chorų su apie 600 dainininkų ir solistai: Pr. Bičkienė, J. Vaznelis, R. Mastienė, A. Pavasaris. Chorams diriguoja A. Kačanauskas, V. Mamaitis, V. Baltrušaitis, P. Armonas ir J. Petkaitis, garb. dir. A. Aleksis; akompanuoja V. M. Vasyliūnas, A. Mrozinskas ir M. Mondeikaitė-Kutz. Be gausaus žinomesnių mūsų liturginės bei bažnytinės muzikos kūrinių rinkinio, specialiai šiai progai buvo užsakyta eilė naujų kūrinių, parenkant iš naujausių mūsų poetų tekstų.

Simpoziumuose spręs klausimus trys sekcijos: Moterų, Pašaukimų ir Jaunimo. Iškilmingajame posėdyje, kur paskaitą skaitys vysk. P. Brazys, MIC, taip pat gausu muzikinės programos.

Prozos ir poezijos deklamuos R. Norvaišaitė–Petrutienė ir B. Balčiūnas.

Tikimės, kad visas iškimes vaizdų ir žodžio reportažu galėsime paminėti kitame LD numeryje.

Po kongreso jaunimo atstovai New Yorke dalyvavo demonstracijoje prie Jungtinių Tautų (žiūr. 24 ir 25 psl.), lankėsi lietuviškuose įvykiuose — Santaros - Šviesos surengtam literatūros vakare (žiūr. 16 psl.) ir kt. Čia svečius matome plaukiančius aplink Manhattano salą. II eilė 2-ras iš deš. — dr. K. J. Valiūnas, ekskursijos mecenatas, virš jo — kons. Anicetas Simutis; nuo jo kiek aukščiau ir į kairę — Australijos grupės vad. Cibas, kairėje paskutinėje eilėje III-čias — J. Miklovas, L. Jaunimo Antikolonialinės Lygos pirm., 7-tas — A. Zaparackas, L. Jaunimo kongreso pirm.

Youth delegates from various countries, during their visit to New York.

Foto V. Maželis

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Rugsėjis 1966

— Jau pats laikas Los Angeles ir apylinkių studentams registruotis UCLA universitete **lietuvių kalbos ir literatūros kursui.** Dėstytojas yra rašytojas, LD literatūros redaktorius **J. Tininis.** Daugiau apie tai esame rašę LD žurnalo birželio numeryje, 20 psl., pirmoje skiltyje.

— **Br. Budriūnas** pakviestas ir išvyksta į Torontą diriguoti savo sukurtos kantatos "Tėviškės namai", kurią Kanados Lietuvių Dienos programoje atlieka "Varpo" choras. Solo partijas dainuoja J. Liustikaitė ir V. Verikaitis.

— **Petras W. Urban,** LD žurnalo redakcijos pagalbininkas Clevelande, šią vasarą atostogavo Californijoje; liepos 29 d. su savo giminėmis lankėsi LD žurnalo redakcijoj.

— **Dr. A. Laucis** su šeima, LD skaitytojas iš Mt. Olive, Ill. ir **č. Dielininkaitytė** iš Waterbury, Conn. atostogas praledo keliaudami, lankydami gimines Los Angelėse; ta proga jie užsuko ir į LD leidyklą.

— **Antanas Sniečkus,** vienas iš Lapkričio 13 žygio New Yorke organizatorių, atostogaudamas Kalifornijoje, lankėsi LD žurnalo redakcijoje ir pasidalino mintimis aktualiaisiais dabarties lietuviškos politikos klausimais ir darbais, kurių tuojaus reikia imtis, kad nebūtų pavėluota. Jo manymu, pirmoje eilėje steigtinas nuolatinis informacijos biuras.

— LD leidykloje lankėsi **Bronius Kviklys** su žmona, atostogaudamas Kalifornijoje pas savo dukrą ir žentą Kulikauskus. B. Kviklys yra autorius didžiulio veikalo "Mūsų Lietuva", kurio du tomai jau išspausdinti, trečias tomas spaudoje, o ketvirtas rengiamas. Okupantui keičiant Lietuvos geografinį veidą iš pagrindų ir ciniškai klastojant, šis veikalas įgauna labai svarbią dokumentinę reikšmę; be to, jis įdomus ir šiaip skaitytojui, besidominčiam savo tėvynės vietovėmis, įvykiais, asmenimis.

— LD skaitytojas **J. Navackas** yra įsigijęs priemones daryti foto nuotraukas ant plastikos; tokios nuotraukos yra patvarios ir tinka be jokios kitos apsaugos pasistatyti ant stalo, ar šiaip kur eksponuoti. Jos ypač tinka mokyklų reikalui, kai foto nuotrauka susipažinimui paleidžiama per mokinių rankas. Tokias nuotraukų kopijas jis daro iš negatyvų, iš foto nuotraukų ar net iš laikraščių; daroma dvejopo formato — po $1 ir $2. Kreiptis adresu: J. Navackas, 265 LaSalle Ave., Buffalo, N. Y. 14215.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

Kanados lietuvių dėmesiui —
Siųsdami čekius prenumeratai apmokėti, rašykite ne "USA Dollars", bet "Canadian Dollars", arba siųskite 10% daugiau Kanados valiuta. Administracija, keisdama jūsų čekius, turi primokėti ne tik valiutos skirtumą, bet dar ir bankui už patarnavimą.

Dovanų laimėjimai —
— LD administracija labai širdingai dėkoja visiems, parėmusiems žurnalo būklę savo dalyvavimu dovanų laimėjime. Visų asmenų pavardes paskelbsim sekančiuose LD numeriuose. Dovanų traukmas įvyko LD žurnalo piknike rugp. 21 d., dalyvaujant dideliam skaitytojų, rėmėjų r bičiulių būriui.

Tuo tarpu pranešame tik didžiųjų dovanų laimėtojus:

I. Admiral televiziją — A. V. Jonynas, 238 Bellino Dr., Pacific Palisades, Cauif.;

II. Dail. Br. Murino paveikslą — M. Reklaitis, 6643 W. Mapelwood Ave., Chicago, Ill.;

III. Rankinį laikrodėlį — J. Zukas, 9 Charles St., Port Washington, L. I., N. Y.

— Los Angeles L. Bendruomenės rengiama **Lietuvių Diena** šiais metais įvyksta rugsėjo 10 ir 11 dienomis. Programoje: Sportas (rugs. 10 d.) ir sekmadienį, rugs. 11 d. — koncertas, parodos ir pasižmonėjimas. Koncerto programoje dalyvauja solistai D. Stankaitytė ir Stasys Baras; parodose — dail. P. Lukas ir foto menininkas kun. A. Kezys. Koncertas vyksta Marshall aukšt. mokyklos auditorijoje, visa kita — šv. Kazimiero par. patalpose ir kieme.

— Latvių savaitraštis "Latvija Amerikoj" rugp. 3 d. numeryje, kultūros skyriuje, išspausdino **Jurgio Gliaudos** rašinį "Diagnozes autors Anatolijs Kairis". Autorius panagrinėja visą A. Kairio kūrybą, daugiau sustodamas ties jo draminiais veikalais.

— **Lietuvių Fronto bičiulių** konferencija įvyko liepos 2–4 dienomis Chicagoje Tėvų marijonų vienuolyno patalpose. Dalyvavo apie 70 bičiulių ir svečių. Predidiume buvo prof. P. Padalis, J. Mikonis, Alg. Raulinaitis, sekret. A. Šmulkštienė darymo reikalai. Iškeltas diskusijose kelti organizacijos vidaus ir visuomeniniai klausima. Svarstyta "Į Laisvę" leidimo ir redakcijos sudarymo reikalai. Iškeltas diskusijose "Minties vienybės" klausimas paliktas tęsti ir išsamiau spręsti studijų savaitėje.

IN MEMORIAM

— Nelaimingas buvo šis birželio mėnuo — tarp kitų, birželio 18 d. širdies liga staiga mirė **kun. Alfonsas Sušinskas,** jaunimo auklėtojas ir pedagoginis rašytojas, vadintas lietuviškuoju Tihamer Toth.

Gimęs 1909 m., baigė Kauno kunigų seminariją ir kunigu buvo įšventintas 1934 m. Buvo paskirtas Panevėžio vyskupijos rektorium jaunimo reikalams. Buvo energingas, neatlaidus idealistas, daugiausia veikęs su ateitinnkiškuoju jaunimu. Daug rašė. 1937 išleido knygą jaunimui — "Jaunystės maršas", kurios pakartotina laida išėjo po II pas. karo JAV-se.

Pirmaisiais bolševikų okupacijos metais kalintas, išėjęs į laisvę 1941 m., parašė įspūdingą atsiminimų knygą "Gyvenmas mirtyje".

Atvykęs į JAV, ėjo kunigo pareigas Pittsburgo vyskupijos parapijose, o paskutiniu laiku buvo Braddocko par. klebonu.

— Birželio 24 d. staiga širdies liga mirė **dr. Antanas Šerkšnas,** pedagogas, kultūrininkas ir spaudos žmogus.

Gimęs 1903 m. Veisėjų parapijoj, aukštuosius mokslus baigė V. D. universitete ir čia įsigijo dr. laipsnį, apgynęs disertaciją "Pedagoginis santykiavimas klasės bendruomenėje". Pedagoginius mokslus dar gilino Vienoje. Vėliau buvo įvairių gimnazijų direktorium.

Atvykęs į JAV, dirbo spaudos darbą, redaguodamas "Ameriką", vaikų laikraštį "Eglutę", o paskui dėstė Annhursto bei Hillyer kolegijose ir Hartfordo universitete.

— Birželio 26 d., sulaukusi 42 metus amžiaus, staiga mirė **Ligija Bieliukienė,** pasižymėjusi moterų veikėja. Nuo 1953 m. ji buvo LWKF pirmininke, tris kartus Pabaltijo moterų tarybos pirmininke, o šių metų birželio mėn. GFWC jubiliejaus proga išrinkta į GFWC tarybą. Tos veiklos rėmuose jai teko daug kartų sėkmingai ginti Lietuvos reikalus ir kelti Lietuvos laisvės klausimą. Ji turėjo progos aplankyti daug kraštų, susitikti su įtakingais asmenimis ir laimėti jų simpatijas Lietuvai.

Liepos 2 d., su ašaromis ji nulydėta į Yonkers katalikų kapines New Yorke. Moterų veikloje bus labai pasigendama, kas ją pavaduotų.

— Liepos 23 d. Danville, Ill. mirė 73 metus sulaukęs **Aleksandras Ružancovas,** gudų kilmės Lietuvos kariuomenės ats. pulkininkas, žymus bibliografas. Lietuvoje jis dirbo centrinėje kariuom. bibliotekoje, o po II pas. karo suorganizavo Lietuvių Bibliografinę tarnybą, registravo lietuviškuosius leidinius laisvajame pasaulyje ir redagavo Knygų Lentyną.

— Rugpjūčio 9 po sunkios kraujo ligos Los Angelėse mirė **Juozas Ąžuolaitis,** muzikas ir visuomenės veikėjas.

Buvo gimęs 1916 m. Baigęs Kauno Konservatorijos vargonų klasę, dirbo muzikos mokytojo darbą, vadovavo chorams.

Nuo 1948 m. gyveno Los Angelėse, kur pradžioj ėjo vargonininko pareigas ir vedė shorą. Čia dar pagilino muzikos mokslo žinias, studijuodamas kompoziriją Labai daug padėjo vietos jaunimui rengiant muzikines programas. Buvo energingas ir veiklus Bendruomenės narys ir veikėjas.

— Augpiūčio 17 d. Čikagoje palaidotas kun. **Stasys Aleksiejus,** uolus lietuvis kunigas, didelis lietuviškos spaudos rėmėjas, visuomet jautriai atsiliepdavęs į visus mūsų spaudos prašymus.

Gimęs 1906 m., Skaudvilės vls., visus mokslus išėjo savo gimtojoje Žemaitijoje. Baigęs Telšių kunigų seminariją, kunigu įšventintas 1942 m. Buvo pasitraukęs į Vakarus ir 1949 m. emigravo į JAV. Čia pateko į El Paso vyskupiją New Mexico valst., kur darbavosi tarp indėnų ir meksikiečių.

IŠ VLIKO VEIKLOS

— Vliko (Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) valdybos posėdyje rugp. 9 d. drauge su ligšioliniais valdybos nariais V. Sidzikausku, S. Lušiu, B. Nemicku, J. Audėnu ir B. Bieliuku — dalyvavo ir naujieji nariai: A. Budreckis ir A. Vedeckis. Be to, šiame posėdyje dalyvavo Lietuvos atstovybės Vatikane sekretorius S. Lozoraitis, Jr. ir Tautos Fondo valdybos atstovas A. Ošlapas.

Vliko pirm. V. Sidzikauskas pranešė valdybai apie praėjusio Pavergtų Tautų Savaitės eigą ir apie Jaunimo Kongreso delegacijos lankymąsi Valstybės Departamente, kur Vliko pirmininkas buvo delegacijos palydovas ir pristatytojas. Vliko gen. sekr. J. Audėnas pranešė apie Vliko sąmatos vykdymą šių metų I pusmetyje. Toliau išsamiai apsvarstytas ir įvertintas Jaunimo Kongreso poveikis veikloje dėl Lietuvos laisvės.

Nutarta pavesti naujiems Vliko valdybos nariams tam tikras specialias pareigas: A. Budreckiui — ryšiai su Amerikos visuomene ir tarptautiniais jaunimo sambūriais, A. Vedeckui — Lietuvos martyrologija (dokumentinės medžiagos rinkimas apie okupantų Lietuvoj padarytus gyventojų žudymo, kankinimo bei persekiojimo veiksmus).

Dėl pagyvėjusio domėjimosi Eltos ispaniškąja laida Lotynų Amerikoj, nutarta šiemet leisti dar dvi tų biuletenių laidas (vienai laidai lėšas pažadėjo Venecuelos Lietuvių Bendruomenė).

Vlikas pradėjo duoti pranešimus, įrašytus į juostelę, per lietuviškąsias radijo programas Šiaurės Amerikoje. Pirmasis pranešimas buvo Vliko pirm. V. Sidzikausko Nepriklausomybės Dienos proga, antrasis — Vliko gen. sekr. J. Audėno šių metų Pavergtų Tautų Savaitei praėjus.

Vlikas kviečia visų kraštų liet. radijo valandėles naudotis jų kalbomis, įrašytomis į juosteles. (rašyti adresu: 29 W. 57 St., Fl. 10, New York, N. Y. 100119). (E.)

Metai jau įpusėjo, bet yra dar skaitytojų, kurie nespėjo atsiųsti atnaujintos prenumeratos pinigų. Administracija prašo visus skolininkus: būkite tokie malonūs, nelaukdami atskiro paraginimo, kurie tik paskaitysite šias eilutes, tuojau atsilyginti.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

arba apsilankykite įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029.

Mr. V. Sidzikauskas, chairman of the Captive European Nations' Committee, and Mayor John Lindsey of Now York after proclaiming Captive Nations Week in New York.— This proclamation was officially presented at New York's City Hall on July 17.

V. Sidzikauskas, Pavergtų Europos Tautų seimo pirm., priima N. Y. mero John Lindsey pasirašytą Pavergtų Tautų Savaitės proklamacijl. Proklamacijos įteikimas vyko New York Ct yHall liepos . II-ra iš kairės Birutė Barauskaitė, V. Sidzikauskas, N. Y. meras John Lindsey, prel. J. Balkūnas, Mr. Ch. Emmet, Chairman of the American Friends of Captive Nations.

Captive Nations Week

The President of the United States, Lyndon B. Johnson, issued on July 8th, 1966, a Proclamation, designating the third week of July 1966 as a Captive Nations Week. The text of the Proclamation reads:

WHEREAS the joint resolution of the Congress, approved July 17, 1959, authorizes and requests the President of the United States of America to issue a proclamation each year designating the third week in July as "Captive Nations Week" until such time as freedom and independence shall be achieved by all captive nations of the world, and

WHEREAS freedom and justice are inalienable right of all people, and

WHEREAS these basic rights are presently denied to many peoples throughout the world, and

WHEREAS the United States of America from its founding as a nation has firmly subscribed to the principles of national independence and human liberty, and

WHEREAS in keeping with this tradition, it remains an essential purpose and a fundamental policy of the United States of America to sustain these principles and to encourage their realization by all peoples,

NOW, THEREFORE, I, LYNDON BAINES JOHNSON, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 17, 1966, as Captive Nations Week.

I invite the people of the United States of America to observe this week with appropriate ceremonies and activities, and I urge them to give devotion to the just aspirations of all people for national independence and human liberty.

Also, 34 State Governors and 20 Mayors of the various US cities issued proclamations to the same effect. The Captive Nations Week was marked in the United States Senate and House of Representatives: 15 Senators and 92 Representatives made their remarks from the floor of the Senate and the House.

On July 20th, the Assembly of Captive European Nations gave a dinner in honor of American legislators at the National Press Club, Washington, D. C. Commemorative ACEN medals were presented by Mr. Vaclovas Sidzikauskas, Chairman of the ACEN, to US Congressmen: Lester L. Wolff (D. - N. Y.) and Ed. Reinicke (R. - Val.), speakers at the Captive Nations Dinner. A medal was awarded posthumously to Captain Konstantin Lubavs (a Latvian) who fell in action in Vietnam. (E.)

LIETUVIU
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

A fund-raising "USO Catneen Night" at the Overseas Press Club was sponsored by the Publicity Club of of New York and the New York Chapter of Public Relations Society of America. Entertainment was provided by stage, screen and TV celebrities.

Photo left to right: Mrs. Helen V. Kulber, who presented contributions to the USO from the Knights of Lithuania and Memories of Lithuania radio program (Director: J. Stukas), Mrs. Kay Barkan, Miss Elena Kulber, hostesses; Marine Corporal Frederick W. Alcaro, of Garden City, L. I., recently returned from Viet Nam; Miss Nastutė Umbrazas, a guest; Mrs. Pat Steen, Director of Public Relations for the United Service Organizations of New York City.

Miss N. Umbrazas is invited to make contact for the Lithuanian Youthh Groups.

Contributions to carry on the work for men and women in the services, especially Viet Nam, are urgently needed and may be made to USO of New York, c/o Mrs. Pat Steen, 150 Fifth Ave., New York, N. Y. 10011.

Lietuviai, dalyvavę "USO Canteen Night" parengime New Yorke. USO .(United Services Organisation) renka aukas kovojantiems ir dirbantiems Vietname paremti.

Nuotraukoje I-ji iš kairės: H. V. Kulber, atstovavusi Lietuvos Vyčius ir J. Stuko radio programą.

LITHUANIAN WORLD YOUTH CONGRESS

Aware of the necessity to integrate the younger generation into the ranks of the Lithuanian diaspora struggling for the restoration of independence and freedom to Lithuania, land of their forefathers, the Lithuanian World Community proclaimed the year of 1966 as **Lithuanian Youth Year.** The Youth Year was inaugurated in Toronto, Canada, by the Canadian Lithuanian Youth Congress and will end with the Congress of Lithuanians of South Americas, to be held in December 1966 in Buenos Aires, Argentina.

The culminating event of the Lithuanian Youth Year was the Lithuanian World Youth Congress, held in Chicago, Illinois, on June 30th through July 3rd, 1966. Prior to the Congress, a one-week camp was held near Detroit, Mich. the purpose of which was to let the delegates from various countries to get acquainted with each other.

The Congress was attended by ca. 150 young delegates from seventeen countries : Argentina, Australia, Belgium, Brazil, Canada, Colombia, France, Germany, Gr. Britain, New Zealand, Sweden, Switzerland, United States, Uruguay and Venezuela. The Congress was attended by over 2,020 persons.

The program of the Congress consisted of conferences, symposiums, resolutions, banquet, Song Festival, newly composed opera Lokys, The Bear, by composer Darius Lapinskas, exhibitions (art, photographs, books, architectural designs and other), sport events.

The topics of the conferences and symposiums, among others, were: "Youth in Homeland and in Emigration", "Lithuanian Youth Throughout the World", "Look at Subjugated Lithuania", "Liberation Action and the Young Generation", "Lithuania and Eastern Europe," "Nationalist Movement in Occupied Lithuania", etc.

The Congress was concluded by a Song Festival, with participation of some 1,000 singers from various parts of the United States and Canada (This was the IIIrd Song Festival since 1956). A special attraction was the joint choir of about 900 children of primary school age. Song Festival program consisted of songs by Lithuanian composers and cantata "Homeland" by B. Budriūnas,

The Song Festival attracted an audience of 10,000.

Since the beginning of this year, the Lithuanian youth throughout the world collected signatures on a petition to the United Nations, asking this World Organization to

Continued next page, first column

Lithuanian youth demonstrating in front of the Russian Embassy in New York.

Liepos 8 d. New Yorke Pasaulio Lietuvių Jaunimo atstovai demonstruoja ties rusų sovietų ambasada, protestuodami prieš Lietuvos pavergimą. Čia pirmoje eilėje matome Argentinos jaunimą.

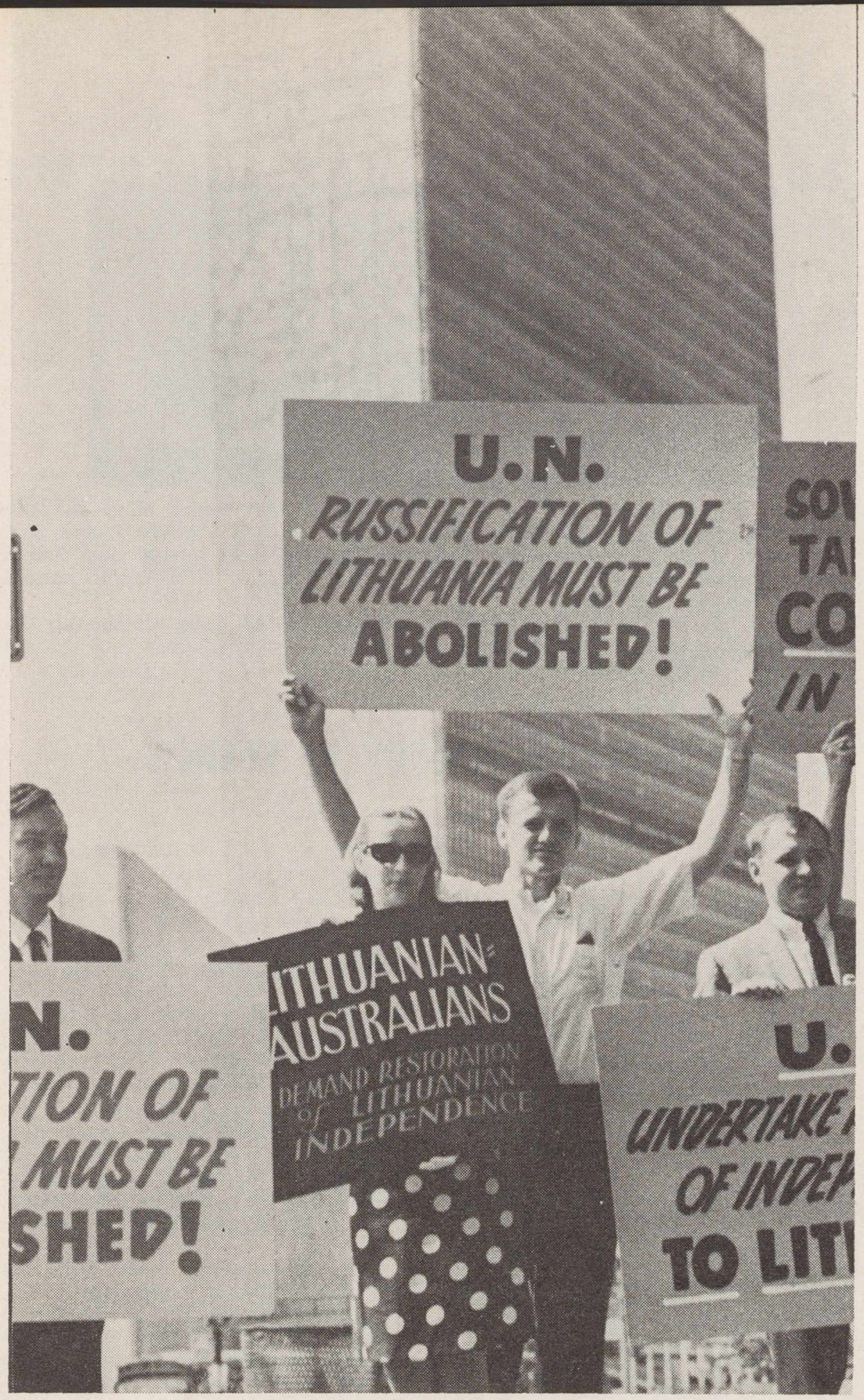

Lithuanian youth demonstrating in front of the United Nations in New York.

Po Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Chicagoje birželio 30 — liepos 3 jaunimo atstovai iš įvairių valstybių nuvyko į New Yorką Jungtinėms Tautoms įteikti Jaunimo peticiją, reikalaujančią Lietuvai laisvės.

Nuotraukoje — liepos 8 d. jaunimas su plakatais ties Jungtinių Tautų rūmais New Yorke

● The world-famous British oceanographer **Nicolas Fleming** was denied entry into Lithuania by Soviet authorities. Prior to his attempt to visit the Lithuanian Baltic Sea coast, Dr. Fleming had visited East Germany and Poland. The Soviet attitude can be explained by the fact that the Baltic Sea coast in Lithuania has been transformed into an extensive military camp.

LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
From page 23 —

investigate the case of Soviet colonialism in Lithuania and other Baltic countries. The petition, with over 140,000 signatures, was submitted to the following delegations to United Nations: Australia, Austria, Belgium, Brazil, Colombia, France, Germany, Great Britain, Italy, N. Zealand, Sweden, Switzerland, Uruguay, Venezuela, United States and Canada. (E.)

● **Adolfas Valeška,** Chicago, Ill. was awarded the first prize for application of art in architecture. The Architects Institute of America (A.I.A.) and the Chicago Association of Commerce and Industry have singled out Mr. Valeška's stained glass windows for the Temple Rotfei Zedek in Chicago.

● Amongst the visitors from abroad for the World Cup were seven from Lithuania. The party consisted mainly of foothball coaches, referees and journalists. They were in England for ten days, spending most of the time in Sunderland. The party finished its stay in London, where it saw the Argentine-England Quarter-Final at Wembley. They very much enjoyed the atmosphere at the matches they attended.

There was one Lithuanian taking part in the competition — Vladas Daukšas, playing for Uruguay.

"Cemetery of the Nations" will be continued in the next issue.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● **Bishop Petras Maželis** recentlydied in occupied Lithuania, in Diocesia of Telšiai. — Born in 1894, he was ordained a priest in 1923, and completed his theological studies in 1928, after which he lectured until 1946 in the Telšiai Seminary. In 1950, when the Bishop of Telšiai, P. Ramanauskas, was deported to a labour camp in Vorkuta, Mgr. P. Maželis took over the administration of the Diocese. He was consecrated bishop n 1955. In 1964, he was appointed Diocesan Bishop of Telšiai by the Vatican.

Bishop Maželis was of quiet character and a man and spiritual leader of deep religious convictions. During his life he spent much time in charitable work and was always ready to help anyone. For a time he was editor of a Western Lithuanian newspaper.

After the death of Bishop Maželis, there remains only one bishop, Bishop J. Labukas of the Kaunas Archdiocese, performing episcopal duties. There are two other bishops in occupied Lithuania, J. Steponavičius and V. Sladkevičius, who are impeded from carrying out their duties and are restricted in their movements. There are over two million Roman Catholics in Lithuania.

The Lithuanian Party organ Tiesa (The Truth, Vilnius, May 24) published a brief item on the late bishop. The newspaper emphasized that Petras Maželis was Vice President of the Soviet-Italian Friendship Association and had participated in "peace" conferences. Such activity is now obligatory for the high clergy in occup. Lithuania,as compensation for the permission to conduct the church affairs on a minimal scale. Bishop Maželis was never able to attend the Ecumenical Council sessions in Vatican — "ill health" was given as the official explanation.

● Sculpture by the young Lithuanian artist **Antanas Braždys,** together with other sculptures of Great Britain, was exibited in the open-air exhibition of sculpture at Battersea Par, London.

Lithuanian youth demonstrating in front of the Russian Embassy in New York.

Liepos 8 d. New Yorke Pasaulio Lietuvių Jaunimo atstovai demonstruoja ties rusų sovietų ambasada, protestuodami prieš Lietuvos pavergimą.

Čia pirmoje vietoje matome lietuvių jaunimo atstovus iš D. Britanijos.

STASIO BARO BARANAUSKO OPERŲ ARIJOS,
įdainuotos su Stuttgarto Simfonijos orkestru, diriguojant D. Lapinskui.

Mono $6.00 **Stereo $7.00**

Plokštelę galima įsigyti "Serida Records" leidykloje,
pas platintojus arba "Lietuvių Dienų" žurnalo administracijoje.

Prisiuntus adresą ir $10.00, leidykla pasiunčia plokštelę tiesiog oro paštu į Lietuvą, Australiją ir visus Europos kraštus.

Siųskite užsakymus:
SERIDA RECORDS
3723 West 68th Street, Chicago, Ill. 60629.

In 1926 Lithuania overprinted her War Orphan set twice more for the benefit of War Invalids and for Orphanages. — See stamps 1 and 3.

1926 m. Lietuva perspausdino savo Karo Našlaičių seriją dar dviem kitais būdais, skiriant pelną Karo Invalidų ir Vaikų Prieglaudų naudai (pašto ženklai 1 ir 3).

Center: **Dr. Kazys Grinius (1866–1950), who in 1926 was elected as the 3rd President of the Republic of Lithuania.** — Dr. K. Grinius 1926 metais išrinktas trečiuoju Lietuvos prezidentu.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By ANTANAS BERNOTAS

Part LXXXIX

Lithuania considered was a democratic republic. Yet, before World War 1, when Lithuania was occupied by Russia, political movements, working secretly, were in existence and active in fight for independence. Such political parties as Social-Democrats, Christian-Democrats, Nationalists existed in the country. They actually participated in the revolution against the czarist regime in 1905. Such political differentiation was not only in Lithuania, but also among the Lithuanian emigrants, especially in the United States, where the emigrants had freedom to express their political affiliations. Every political movement had its own press, published information for their followers.

In 1920, when Steigiamasis Seimas was elected, several political parties were represented. Differentiation was sharp and some parties took demagogic steps to denounce their political opponents. The election to the Steigiamasis Seimas was won by the Christan-Democratic block, winning 59 out of the 112 seats. The first State Constitution was adopted by the majority of members.

The election to the first regular seimas in 1922 was held in a much more tense atmosphere. Each party tried to win. This election did not give any distinct majority to any party. To form a government in such conditions was possible only by taking into coalition some other small parties and the national minorities. Because of the political unity, the seimas was unable to perform its duty and was dismissed before its term in March of 1923.

Democratic block again (they received 40 candidates out of 78), and the country enjoyed work and rest the following three years.

However, the elections of 1926, held on May 8 to 10, did not give a majority to any political party permitting the leftist party to increase their delegates. In these elections the voters of the Klaipėda territorya lso participated. When seimas convened, it elected Dr. Kazys Grinius, a member of the Peasant-Socialist party, as the 3rd president of the Republic

The government was built by way of coalition — Peasant-Socialist party leading and Social-Democrats and other smaller parties participating, including the parties of national minorities. Mykolas Sleževičius, who had held the post during the first days of the republic, was appointed Prime Minister. However, the government met with many difficulties, because the participating parties had their different programs and aims, and often agreements could be made only by way of some compromises.

The communist party took advantage of new liberties (until then they had worked underground) and became more active in public. They began staging strikes, raised red flags, organized demonstrations and made unrest, demanding to overthrow the government, etc.

The patriotic population was irritated by some government action as well. For example: the Polish minority, forming a coalition, demanded more schools for Poles living in Lithuania, and the government opened Polish schools in places where there were only a few pupils of Polish descent or none at all.

When in November, 1926, the patriotic youth in Kaunas staged a demonstration against some of the government's new laws, it was brutaly dispersed by the police, while communists and their sympathizers openly raised red flags, sang the international, demanding that the officers of the army and other uniformed personnel salute the flag. All such opposition led to the overthrow of the government on December 17, 1926.

(To be continued)

LITHUANIANS IN THE AMERICAN PRESS

From: Council Committees onLithuanian Affairs, Bulletin XX-10.

— On June 13 and 14 there was a sign over Newark City Hall entrance calling everyone's attention to the tragic days of Lithuania.

— Recently the REPUBLICAN, Pottsville, Pa., had a contest on recipes from various countries. The 10th week was devoted to Lithuanian recipes.

—The June issue of THE DAILY JOURNAL, Elizabeth, N. J. had a picture of a Lithuanian boy, Adam Konchus, demonstrating his homemade cross bow in Linden, N.J.

—Recent issues of THE TRIBUNE, Chicago, Ill. had articles of Lithuanian interest. One had a writeup on the museum of Lithuanian Culture established by Stanley Balzekas, Jr. of that city while another listed a program that was planned for the Chicago Land Music Festival. This program was Lithuanian and it was to feature Miss Brazis, daughter of our soloist Al. Brazis.

—NBC on July 20 showed a feature on TV entitled: Siberia, A Day in Irkutsk. It was a propaganda film. It did not present true living conditions of the people there. Another thing: we object because it was shown during Captive Nations Week. We ask all our readers to object. Do this by writing to NBC Television, 30 Rockefeller Plaza, New York, N.Y. We must show then that they will be taken to task if they do not have more respect for Captive Nations cause and the cause of Lithuanian freedom.

—The July 20 issue of THE EVENING NEWS, Newark, N. J. had a writeup on Joseph Sulaitis who was at one time a backfield star and who now is a regular member of the Giants' Football staff in the office.

—The July 28 issue of the NEW YORK POST, N. Y. had a writeup on another Lituhanian football star, Jim Katcavage of the Giants.

—The July 18 issue of THE EVENING INQUIRER, Philadelphia, Pa., had cartoons showing Kosygin saying "Interference into others' affairs is the guiding principle of its (U. S. A's) foreign policy." Uncle Sam is shown having a bag of money in one hand and bombs in another. In the background are shown faces of the countries which have been taken over by the Soviets. Barbed wire is the decoration being used. Russia complains about the USA but the charges it makes against United States represent what the Soviets have already done to countries like Lithuania, Estonia, Latvia and others.

The following new elections gave a slight majority to the Christian-

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C. rGirdima sekmadieniais 10 — 11 val. ryto per FM radijo stotč WFMM 93,1 mgcl.

Programos vedėjai: **Albertas Juškus,** 4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md., Phone: Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa

Sekmadieniais — 8–9 val. rytą.

AM bangomis 1190 kilociklų; FM bangomis 105.7 megaciklų iš WKOX, Framingham, Mass.

P. Viščinis, programos vedėjas, 173 Arthur Street, Brockton 18, Mass. Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo **programa Naujojoje Anglijoje,** veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima naujų laiku

Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.

Boston, Mass. — WLYN - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda

Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.

WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.

Jonas J. Romanas, vedėjas

170 H Street, South Boston 27, Mass.

Tel. ANdrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10:00 — 11:00.

Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.

"Vakaruskos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.

Visos programos iš WOPA Stoties 1490 kc. A. M. 102-7 F. M. 7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo programa Chicagoje.

Nuo šių metų kovo mėn. 15 d. transliuojama iš naujos ir galingos radijo stoties WXRT — radijo banga FM — 93,1. Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)

Programos vedėjas **Henrikas Žemelis.**

Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636. tel GRovehill 6-2242.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa

TĖVYNĖS GARSAI

penktadieniais 8—9 val. vakaro per WXEN-FM stotį 106,5 mc

Vedėjas — **Juozas Stempužis.**

4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio

Tel. 382-9268

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.

Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.

Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**

Adresas:

Sezione Lituana, Stazione Radio CITTA DEL VATICANO.

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė

girdima kiekv. šeštadienį 8:45—945 p.p. iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.

Pranešėjai: **Patricia Brandza ir Algis Zaparackas**

Vedėjas **Ralph Valatka.**

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone: BRoadway 3-2224

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 Mc.

Sekmadieniais 8:30 — 9 val. ryto.

Išlaiko radijo klubas.

Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.

17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240

Tel. KE 7-9642

Programos redaktoriai ir pranešėjai: Jonas Kriščiūnas — 846-4245; Kazys Gogelis — 535-6683; Rožė Ražauskienė — 278-1353; Stasys Garliauskas—TA 6-1385; Antanas Janušis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė

WBMI — FM 95.7 mc.

Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.

Programos vedėjas **A. Dragūnevičius,**

273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p. iš New Yorko stoties WEVD — 1330 kilo. ir 97.9 meg. (FM).

Direktorius **Jokubas J. Stukas,** 1016 Schleifer Rd., Hillside, N. J. 07205. Tel: 289-6878 (Code 201)

Kultūrinė liet. radijo valanda anglų kalba per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM pirmadienio vakarais 8:05 89.5 meg.

Vedėjas **J. J. Stukas.**

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Nauja radijo programa, pradėta bal. 24 d. girdima kiekvieną **sekmadienį** 8:30 — 9:30 val. ryto.

WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adreass: Romas Kezys, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379.

Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.

Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.

Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.

Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.

Rašyti: "Bendruomenės Balsas", 1203 Green St., Phila., Pa. 19123

Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.

Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir **Gertruda Dargiai.**

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas **Dr. J. Gailius.**

Circonvallazione NOMENTANA 162

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadienio rytą 9:35—10:00 per WHEC 1460 klc.

Išleiko Lietuvių Radijo Klubas

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580 Wilkins St., (14521); A. Cieminis, vicep.; R. Kiršteinas, sekr. 229 Nester St. (14521); V. Žmuidzinas, ižd.; E. Karklienė, nare.

Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: O. Adomaitienė, A. Dziakonas, St. Ilgūnas, Br. Krokys, B. Sedlickaitė ir D. Šiurlienė.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 Kilocycles

Kiekvieną šestadienio vakarą 6:10 iki 7:00 p. m.

Programos vedėjas ir direktorius,

John D. Adams (Adomaitis)

5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708

Telefonas: 753-8898

Washington, D. C.

Nuo gegužės 1 pakeistas transliacijų laikas ir bangos:

Kasdien 18 val. 30 min. ir 20 val. **Lietuvos** laiku 16, 19, 25 ir 31 metr bangomis.

Jos girdimos **vasaros laiku:**

Washington-New York — 11:30 AM ir 1:00 PM.

Chicago — 9:30 AM ir 11:00 AM.

Los Angeles — 8:30 AM ir 10:00 AM.

Vakarų Europoj — 4 val. 30 min. vak. ir 6 val vakaro

Pietų Amerikoj — 12:30 p p. ir 2 v. p.p.

Australijoj (Sidney, Belbouren) — 1:30 v. ryto ir 3 val. ryto.

Adresas:

Voice of America, Washington 25, D.C.

Wilkes-Barre, Pa.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa

Sekmadieniais 3—3.30 val. p. p.

Stotis WPTS, 1.000 W. Ch.. 1540 Pittston, Pa.

Radijo komisija: V. Paulauskas, kun. B. Danis, dr. B. Kaslas, N. Bajorienė ir Vacl. Romanas. Pranešėja N. Bajorienė.

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną šestadienį 5 val. 30 min. pp.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas **L. Stankevičius.**

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada

Tel: 669-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp. WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,** 974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

Telef.: LE 4-1274 — Daina Co.

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS RADIJO BIURAS MADRIDE

TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55 Lietuvos laiku (arba 19:35—1955 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. (Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42 metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val. 42metrų banga (9.370 kl.).

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.

So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis, "Draugas", J. Karvelis, "Marginiai", "Terra".

Cicero, Illinois — B. Štangenbergas.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas, V. Taraska.

Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa", St. Anthony's Parish Library.

Grand Rapids, Mish. — J. Belinis.

Hartford, Conn. — V. Nenortas.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Omaha, Nebr. — Kun. L. Musteikis.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Aidas", "Romuva".

Woodmant, Conn. — Z. Šaulytė.

Worcester, Mass. — Pr. Pauliukonis.

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

W. Brunswick — A. Vingis.

St. Kilda — N. Butkūnas.

Mirren — J. Rupinskas.

Sydney — Kun. P. Butkus.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas, P Misevičius, Time Cigar Store.

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish Library)

Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.

Winnipeg, Man. — Br. Bujokienė.

Venecueloje

Caracas — Kun. A. Perkumas.

SKAITYKITE "LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite, kad nesusitrukdytų žurnalo siuntimas.

THE SEASONS

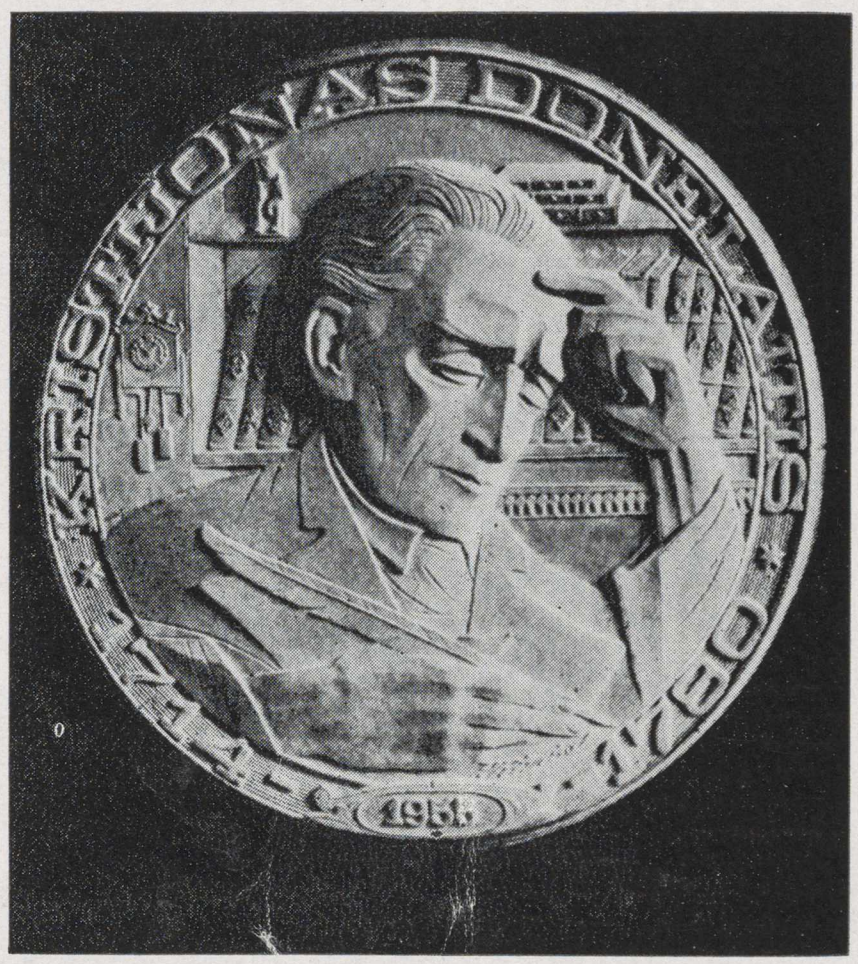

by

Kristijonas Donelaitis

1714 - 1780

Commemorative publication of
two hundred fiftieth anniversary of his birth

Rendered from the Lithuanian into English verse

by

NADAS RASTENIS